Issued on 17-5-60

Volume. X

No. 6

12th December, 1959
(Saturday)

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Part II—Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS

	Pages
Non-official Business	
Bills	
The Andhra Pradesh Removal of Caste Distinctions Bill, 1959 —Withdrawn ...	240-244
The Madras Survey and Boundaries (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959 —Leave not granted ...	244-248
The Hyderabad Tenancy and Agricultural Lands (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959 —Withdrawn ...	248-252
The Andhra Pradesh Preservation of Parks and Play Fields Bill, 1952 —Withdrawn ...	252-255
Resolutions	
Prohibition of declaration of caste by any person seeking employment in services or admission into Educational Institutions —Withdrawn ...	255
Amendment to the constitutions to ensure democratic decentralisation ...	255-298

NOTE: * at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

Printed by Ajanta Printers, Secunderabad.
for the Director, Government Printing Press, Hyderabad-A. P.

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

[*Part II–Proceedings other than Questions and Answers*]

OFFICIAL REPORT

Twenty-fourth day of the Ninth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 12th December, 1959

The House met at Nine of the Clock

[*Mr. Speaker in the Chair*]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

NON-OFFICIAL BUSINESS

BILLS

Andhra Pradesh Removal of Caste Distinctions Bill, 1959.

**Sri B. Sreeramamurti* (*Vijayanagaram*) : Sir, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Removal of Caste Distinctions Bill, 1959.

Mr. Speaker : Motion moved

Sri B. Sreeramamurti : Before coming to the merits of the Bill, I wish to state the main objects and reasons of the Bill. Division of this country into various hereditary and exclusive communal groupings known as castes has been an unfortunate residue of the descendant past which has come to divide the society into various water-tight compartments resulting in mutual distrust, dissatisfaction and discrimination. This, in its process has created a foul and polluted atmosphere where the merit is at discount, initiative is lost, and talent is undermined. This situation has in its wake created further problems, the ugly head of which has come to raise itself in different walks of life spreading its ugly tentacles in the sphere of education and services as well. Under these circumstances and with a view to

eliminating caste and communal distinctions which have been corroding the social fabric and eating at the very vitals of harmonious social living, this Bill is found obviously necessary.

ఒక ముఖ్య విషయమును స్పష్టము చేసి సెలవు తీసుకొంటాను. ఈ బిల్లులో రెండు భాగాలున్నవి. ఏ ఉద్యోగానికయినా దరఖాస్తు చేసుకొన్నపుడు వ్యక్తుల తాలూకు కులవివరాలు అడగడానికి అవకాశముండకూడదని నిషేధించేది ఒకటి. అంతర్ వర్ణ వివాహాలు చేసుకొను సంప్రదాయములో, కుల, మత విభేదలను పోగొట్టుటకు మార్గముగా వాటిని ప్రభుత్వము ప్రోత్సహించాలని చెప్పేది రెండవది. రెండవ భాగములో కొంత మందికి అభ్యంతరకరమైన విషయాలు కనపడవచ్చు. ఏ రకముగా **inter caste marriages** చేసుకొన్నవారికి **prefrence** యివ్వాలి అన్న విషయమాలోచన చేసి వుండవచ్చు. అది ఒక **merit** గా అందరు హర్షించవలసినదే, గుర్తించవలసినదే. అది స్పష్టమైన విషయమే. **Merit** అంటే ఏ వ్యక్తి అయినా తన స్వశక్తి ద్వారా **intellectual**గా **achieve** చేసుకొన్నదే కాదు సోషల్ రిఫారమ్‌గా వ్యక్తి తీసుకొని వచ్చేదానికి ప్రయత్నిస్తే దానికి కొంత **mental preparation** కావాలి. అది మానసిక సంసిద్ధత అవుతుంది. ఈ సంస్కరణ వాదాన్ని సాంఘిక వాదముగా తీసుకోగలిగినట్లయితే దానిని ఒక **merit** గా గుర్తించవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంలో ఇంకో విషయం ఆలోచించవలసి ఉంది. సంస్కరణ వాదం దేశంలో ఈ రోజున వచ్చింది కాదు. ఎన్నో సంవత్సరాలకు పూర్వమే, రాజారామమోహన్ రాయ్ కాలమునుండీ, మనదేశంలో ఈ సంస్కరణవాదం వ్యాపించింది. మన ఆంధ్రదేశములో కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి కాలంలోనే ఈ సంస్కరణవాదం వ్యాపించిన సంగతి అందరకు తెలుసును. గాంధీయుగం వచ్చిన తరువాత జాతీయోద్యమ కాలంలో యీ సంస్కరణ ఉద్యమం జాతీయ ఉద్యమంతో మిళితమై రెండూ ఏక ముఖాన ప్రయాణం సాగించాయి. జాతీయోద్యమం సఫలం అయిన తరువాత, జాతీయప్రభుత్వాలు ఏర్పడిన తరువాత ఈ సంస్కరణ ఉద్యమాన్ని ఈ ప్రభుత్వాలు ప్రభుత్వ స్థాయిలో ముందుకు తీసుకువెళ్ళవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. **caste** కు ఇదివరకు ఉన్న రూపం ఈనాడు లేదు. సోలిడారిటీ లేదు. ఇదివరకు **caste** కు ఇచ్చిన **prestige status** ఈనాడు ఇవ్వనిమాట నిజమే. ఒక **caste** ను ఒక **social unit** గా పరిగణించడానికి ఈనాడు అవకాశాలు లేకపోయినప్పటికీ, ఇంకా దానికి ఉండవలసిన దుర్లక్షణాలు ఉన్నాయి. వాటిని పోగొట్టడానికి ప్రయత్నం జరగాలి. ప్రజలలో మానసికంగా మార్పు

తీసుకువస్తే వారికి caste పై నున్న దృష్టి కొంత మారటానికి అవకాశం ఉంటుంది. Equality of treatment, equality of opportunity ఉండాలనే విషయాన్ని అందరు అంగీకరించిన తరువాత ప్రజలందరకూ fundamenta lrights ఉన్నాయనే విషయాన్ని అంగీకరించి ముందుకు పోవాలి పూర్వకాలంలో హరిజనులకు విద్యార్హత లేదనేవాదం ఈనాడు లేదు. స్కూలులో నలుగురితోపాటు ఈ హరిజనుడు కాని, వెనుకబడిన తరగతికి చెందిన వ్యక్తిగాని వారిప్రక్కన కూర్చుని చదువుకోవచ్చును; అనే విషయాన్ని అందరూ అంగీకరిస్తారు. కాని ఇతర కులాలవారిని వివాహం చేసుకోవటానికి మాత్రం అంగీకరించరు. అందుచేత caste అనేది ఒక communal sentiment గా మిగిలిపోయి ఉంది. అందుచేత integrity of caste అన్నది social functions లో వన్న matrimonial ceremonies లో ముఖ్యమన్న సంగతి స్పష్టంగా కనబడుచున్నది. అందుచేత ఈ కులమత విభేదాలు పోగొట్టటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించవలసివుంది. దానికి ఇది సమగ్రమైన చర్య అని నేను మనవిచేయటంలేదు. అటువంటి ప్రయత్నానికి ఇది ప్రారంభంగా, నూతనమైన మానసిక దృక్పథాన్ని తీసుకురావటానికి అవసరమైన వాతావరణాన్ని create చేయటానికి వీలుగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. అదే ఈ బిల్లు యొక్క లక్ష్యం అని మనవిచేస్తూ దీనిని అంగీకరించవలసినదిగా ప్రస్తావాన్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ బిల్లు యొక్క 4వ క్లాజులో "any person who marries another belonging to a different caste, is entitled to prefereutial treatment in matters of appointment in any State Government or quasi Government service and concerns" అని ఉంది. అది fundamental rights కు అడ్డం వస్తుందేమో ఆలోచించారా?

Article 16 లో "There shall be equality of opportunity for all citizens in matters relating to employment or appointment to any office under the State;

(2) No citizen shall on grounds of religion, race, caste, sex, descent, place of birth, residence or any of them be ineligible or discriminated against in respect of any employment or office under the State;

(3) Nothing in this Article shall prevent Parliament from making any law prescribing in regard to a class or classes of employment or appointment to an office.

(4) Nothing in this Article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which in the opinion of the State is not adequately represented in the services under the State.

(5) Nothing in this Article shall affect the operation of any law which provides that the incumbent of an office in connection with the affairs of any religious or denominational institution or any member of the governing body thereof shall be a person professing a particular religion or belonging to a particular denomination."

అని వుంది. ఈ విషయంలో State Government interfere కావచ్చు కాని పెళ్ళి చేసుకొంటే—ఆ grounds మీద Preferential treatment అనేది fundamental rights కు అడ్డం వస్తుందనే మాటకు మీరేమి చెబుతారు ?

శ్రీ టి. శ్రీరామ్మూర్తి : కుల, మత లింగభేదాలను అనుసరించి discrimination వుండకూడదు. ఒకరికివచ్చే అర్హతలను, అవసరాలను తప్పించటానికి అవకాశం లేదని constitution లో వుంది, అయితే వీరు సంస్కరణ వాదాన్ని హృదయంలో వుంచుకొని ముందుకు వచ్చిన కారణంగా ఆర్థికంగా వెనక్కు వెళ్ళారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వారిని ప్రోత్సహించటానికి ఇది ఒక లక్ష్యంగా వుంటుంది కాని ఎవరికో కల్గే అవకాశాలను పోగొట్టటానికి కాదు. ఈ రకమైన వివాహాలవల్ల తను పూర్వస్థాయిని పోగొట్టుకుంటారు. కాబట్టి తిరిగి వారికా స్థాయి లభించాలంటే వారికి కావలసిన సహకారం, సహాయం, ప్రోత్సాహం మేరకు ఇది ఉపయోగపడుతుంది. కాని ఇతరులకు కల్గే అవకాశాలను అపహరించటానికి ఈ క్లాజు ఉద్దేశింపబడలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రిగారు దీనిని oppose చేస్తున్నారా ?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : ఇప్పుడు వారు ఆ పార్టీవారే కనుక ముందే వారి పర్మిషన్ తీసుకొని చెప్పివుంటారు. (నవ్వు)

శ్రీ టి. శ్రీరామ్మూర్తి : వెంకటేశ్వర్లుగారు వారిపార్టీ పర్మిషన్ తీసుకోకుండా మాట్లాడుతుంటే వారికి ఏమి జరుగుతుందో నాకు తెలియదు. (నవ్వు)

ఆర్థికమంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి) : మెడ్యూల్డు కాస్టుకు షెడ్యూల్డు ట్రైబ్స్‌కు ఇవ్వవచ్చునుకాని ఇద్దరు వేరు కులాలవారు వివాహం చేసుకొంటే, వారు ఇవ్వవచ్చునో లేదో పరిశీలించాలో అయినా ఇంకా ఆ details

అన్ని examin చేయాలి : ఇంకా close గా consider చేయడానికి కొంత time కావాలి, కనుక వారిని withdraw చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి వై. సీతాకుమారి (బాన్స్వాడ): రెండు వేర్వేరు కులాలవారు వివాహం చేసుకొంటే వారు రెండు కులాలకు కాకుండా పోతారు కనుక వారికి ఆ preference చూపవచ్చు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి: అధ్యక్షా ! నేను withdraw చేసుకొంటున్నాను.

I beg leave of the House to withdraw the Andhra Pradesh Removal of Caste Distinctions Bill, 1959.

The Bill was, by leave of the House, withdrawn.

The Madras Survey and Boundaries (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959.

******Sri P. Rajagopala Naidu* (*Tavanampalle*): I beg to move for leave to introduce the Madras Survey and Boundaries (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959.

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు : అధ్యక్షా, ఈ act ప్రకారం abolish అయిన estates లో సర్వే జరుపబడుచున్నది. కాని ఈ survey జరపటంలో చాలా పొరబాట్లు, తప్పులు జర్గుతున్నవి. వాటిని నేను ఈ సభలో చెప్పదలచు కొన్నాను. చిత్తూరుజిల్లా, చిత్తూరు తాలూకాలోని చెర్లోపల్లి గ్రామంలో నేను ప్రత్యేకంగా పరిశీలన జరిపించాను. అక్కడ 200, 300 కంటే ఎక్కువ మంది రైతులు, పట్టాదార్లు లేరు. అయినా ఈ act ప్రకారం జరిపించిన సర్వేలో సుమారు 60 మంది పట్టాదార్లకు నష్టం కల్గింది ఒకరిపేర వున్న పట్టా మరొకరిపేర మార్చినది. దీనికి కొన్ని ఉదాహరణలు ఇస్తున్నాను. సర్వే నెం. 64, లెటర్ 5 నారాయణరెడ్డికి వుండవలసిన పట్టాను ఆయనతో చేర్చి వెంకటమ్మ, లక్ష్మమ్మ అనే ఇరువురికి కూడ జాయింట్ పట్టా ఇచ్చారు. సర్వే నెం 81 లెటర్ నెం 10 వెంకటమ్మమీద ఉండవలసిన పట్టాను చిన్నసామి నాయుడు పేరు పెట్టారు. అలాగే సర్వే నెం 35, 5 వ లెటర్ పట్టా మునిసామి రెడ్డిమీద వుండవలసినది చెంగల్ రెడ్డిపేర వున్నది. సర్వే నెం 149, లెటర్ నెం 4 మణియం అరుణాచల రెడ్డిగారిపట్టాతో కళ్ళిమాకుల రామిరెడ్డికికూడ చేర్చి జాయింట్ పట్టాగా ఇచ్చివున్నారు. ఈ విధంగా భూమి ఒకరికి చెంది వుంటే పట్టాలు మరొకరిపేర మార్చటం జరిగింది.

ఇక సర్వేచేయని భూములు వున్నాయి. 'పూరిమంచరి' చెరువు తెగిపోతే దానిని వంకపోరంబోకుగా మార్చినారు. సాధారణంగా చెఱువు తెగిపోతే ఇసుకదిబ్బలను వేస్తారు. దానివల్ల పొలాలపై ఆ ఇసుకరావటం జరుగుతూ వుంటుంది. ఆ చెఱువును రిపేరుచేసి నీరు సప్లయిచేయటానికి బదులు ఆ విధంగా వంకపోరంబోకుగా మార్చారు. ఈ చెఱువుక్రింద 62, 58 సర్వేనెంబర్లుగల భూమి నంజసాగుభూమి అయినా వంకపోరంబోకులుగా మార్చారు. అచ్చట జొన్న పండించటం జరుగుతున్నది. అలా సాగుచేసుకొంటూ వున్న భూములను వంకపోరంబోకులుగా గుర్తిస్తే రైతులకు ఎట్టి వసతులు కావలసివస్తవో ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసి వుంది.

ఇక wrong correlation కు సంబంధించి 61 సర్వేనెంబర్ 8 లెటర్ కు 39 పైమాష్ నెంబరు ఉండవలసినది. కాని దానికిబదులు 40A 41D అని చూపారు. సర్వేనెంబరు 80 లెటరు 13 పాతఎక్కౌంటు 10/1 ప్రకారం 27 పైమాష్ నెంబరువుంటే ఇప్పుడు దానిని 80/13 కు దాఖలుచేశారు. 106 సర్వేనెం, 1 లెటర్ పాత account 10/1 ప్రకారం 132.B పైమాష్ నెంబరు వుండవలసినదానికి బదులు 172 పైమాష్ నెంబరు వేశారు. అలాగే 106 సర్వేనెం, 7 లెటర్ పాత account 10/1 ప్రకారం 125 పైమాష్ నెంబరువుంటే దానిని 132 B అని వేశారు. 112 సర్వేనెంబరు, 2 లెటర్ పాత account 10/1 ప్రకారం 114-A పైమాష్ నెంబరువుంటే దానికిబదులు 112/6 అని వేశారు. విస్తీర్ణంకూడా తగ్గించివేయటం జరిగింది. సాధారణంగా చెరువుప్రక్కనో, వాగుప్రక్కనో, బాటప్రక్కనో వున్నభూమిని కొంత ఎక్కువ విస్తీర్ణము కొరకు రైతు ఆక్రమించుకొంటే ఆ హెచ్చు విస్తీర్ణముగలభూమిని తగ్గించి మిగతాభూమిని పట్టా ఇవ్వవలసివుంది. అయినా అసలువున్న విస్తీర్ణంకంటే కూడా తగ్గించి ఇస్తూవున్నారు. దీనికి రెండు మూడు ఉదాహరణలు ఇస్తాను.

94 సర్వే నెం, లెటర్ 1 లో 164-B, 140, 229-B. 165 పైమాష్ నెంబర్లు చేర్చినారు. వీటివిస్తీర్ణం 3 ఎకరాల 68 సెంట్లు. కాని ఇచ్చిన పట్టా విస్తీర్ణం 2 ఎకరాల 17 సెంట్లు మాత్రమే. సుమారు ఎకరం పైన సెంట్లభూమి తగ్గించటం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సర్వేవారుచేస్తున్న ఘోర అన్యాయాలు అందరకూ తెలుసును. వారి ఇష్టంవచ్చినట్లు చేస్తున్నారు. నాపొలం గ్రామగడ్డక్రింద చేర్చారు. ఆసంగతి తెలుసుకొన్నతరువాత నేను అప్పీలుచేశాను. కనుక వారు చేసే అన్యాయాలగురించి లేక వాటికి remedies ఏమైనా చెప్పదలచుకొంటే చెప్పండి.

Sri P. Rajagopal Naidu : "An appeal under section 11 shall be preferred within three months from the date of service of notice under section 8, 9 or 10." అని

సెక్షన్ 11 లో చెప్పబడినట్లుగా 3 నెలలలోగా అప్పీలు చేసుకోవాలి.

"*Explanation :* The fact that notice under section 8, 9 or 10 was not served personally on the appellant shall be deemed to be good and sufficient cause within the meaning of the above proviso,"

ఎవరికైతే పర్సనల్‌గా నోటీసులు ఇవ్వలేదో వారికికూడా అప్పీలు చేసుకొనే అవకాశం వుండాలి. అయినా సర్వేఆఫీసర్లు ఈ powers ను ఉపయోగించుకోలేకపోతున్నారు. వారి అప్పీళ్ళను reject చేస్తున్నారు. దీనికొరకే నేను ఈ amendment ఇచ్చాను. ఎవరికైతే notice serve చేయబడలేదో వారికి అప్పీలు చేసుకొనే అధికారం వుండాలనే దీనిని ఈ section లో పొందుపర్చాలి.

"In section 12 of the Madras Survey and Boundaries Act, 1923 (1) in clause (a), after the expression 'Notice under section 8, 9 or 10' the following words shall be inserted, namely: 'or if the notice was not served'."

Notification జరిగినతరువాత ఆ results ను గెజిట్‌లో ప్రకటించాలి. నోటీసులను గోడకంటించటం, భూమికంటించటంవల్ల రైతులకు తెలియుటం లేదు. అందుచేత పర్సనల్‌గా ఎవరికి notice serve చేయబడలేదో వారికి అప్పీలు చేసుకొనే అధికారం వుండాలి. 14వ సెక్షను ప్రకారము కోర్టుకు అప్పీలు చేసుకొనవచ్చునని ఉన్నది. అయితే దీనిమీద హైకోర్టులో ఒక డెసిషన్ వచ్చింది దానిప్రకారము Abolition Act లో ఏ ప్రొవిజనూ లేదుకనుక ఈ ఆక్టుప్రకారం అప్పీలుచేసే వీలులేదని కోర్టు డెసిషన్ వచ్చింది. అందువల్ల survey officer-in-charge ద్వారాగాని, లేక కోర్టుద్వారాగాని అప్పీలు చేసుకొనుటకు, ఎవరైతే personal గా notice serve చేయలేదో వారికి వీలులేకుండా ఉన్నది కనుక యిట్లాంటి చిక్కు వస్తున్నది. ఒక్క చెర్లపల్లి గ్రామములో 200 మందిలో 60 మందికి యిలాంటి నష్టము కలిగినది. మొత్తము ఎస్టేటు గ్రామములలో సుమారు ఒక లక్షమందికైనా నష్టము కలిగినది. దీనిని నివారించడానికి తప్పక ప్రయత్నము చేయాలి. ఇందులో

"ఎవరికైతే పర్సనల్‌గా నోటీసు అందలేదో" అని పెట్టాను. దీనిని అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు మినిష్టరుగారు సమాధానము చెప్పిన తరువాత మళ్ళీ నేను చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మళ్ళీ మీరు చెప్పడమంటూ లేదు. you have briefly expliained. వారు అపోజ్ చేయకపోతే ముందుకు సాగిపోదాము. If he opposes, there is an end of the matter అపోజ్ చేస్తే ఏమి చేయుటకు వీలులేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాల్‌నాయుడు (తవనంపల్లి) : మంత్రిగారు చెప్పినదాని మీద తిరిగి నేను చెప్పుటకు అవకాశం యివ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : లేదు. "The Speaker, after permitting, if he thinks fit, a brief explanatory statement from the Member who moves..." మీకు రెండు అవకాశాలు కలిగించాము. ఈ బిల్లు గజెట్‌లో పబ్లిష్‌కాకపోయినప్పటికీ సైక్లొస్టైల్ చేయించి అందరికీ సర్క్యులేట్ చేశాము. ముందుగా ఆ క్లాజు ఏమిటో explain చేయుటకు మీకు అవకాశం ఇచ్చాము. ఇక మంత్రిగారి ఇష్టము. వారు ఒప్పుకొంటే consider చేస్తాము. లేకపోతే close అవుతుంది.

*విద్యుత్, నీటివనరులశాఖమంత్రి (శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు) : అధ్యక్షా, బహుశా ఆ మిత్రునకు రూల్సులో తరువాత అయిన అమెండ్‌మెంట్ తెలియక యింత ప్రయాస పడినారు. నిజంగా ఈ బిల్లు అనవసరం. ఈ మధ్యనే 10-7-59 న, సెక్షన్ 26 క్రింద రూల్సు చేసే అధికారము ప్రభుత్వమునకు ఉన్నది కనుక, ఆ రూల్సును అమెండ్‌చేసి నోటీసును absentee holder కు registered post - acknowledgment due ద్వారా పంపాలని అన్నారు. తరువాత 3 మాసాలవరకు అప్పీలుకు అధికారము ఉన్నది. అది కాకుండా సెక్షను 14 ప్రకారము సివిల్ సూటుకు అధికారము ఉన్నది. మూడు నెలల లోపల అతనికి తెలిసినదని, తెలియలేదని అనేదానికి అవకాశంలేకుండ రూల్సులో అమెండ్ చేయబడినది. వారు కోరినది పూర్తి అయినది కనుక యీ అమెండ్‌మెంట్ అనవసరము. సెక్షను 9 నుంచి 14 వరకు అన్ని ప్రొవిజన్సు ఉన్నవి. మూడు మాసములలో అప్పీలు చేసుకోవాలి. అప్పీలు చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంటే, మూడు సంవత్సరములలోపల సెక్షను 14 ప్రకారము సివిల్ సూట్ వేసే అధికారము ఉన్నది. ఇంకా ఏదయినా సదుపాయము కలిగించాలనే ఉద్దేశముతో రూలు 10 - under clause 2 (e) (f) సెక్షను 26 - అమెండ్

చేసిన తరువాత యిది అనవసరం. అందువల్ల వారి అమెండ్‌మెంటును వారే స్వయముగా వాపసు తీసుకొంటారని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నరసయ్య (హుజూర్‌నగర్) : ఆ జి. ఒ. నెంబరు చెప్పండి.

శ్రీ జె వి. నరసింగరావు : M. S. No. 1377 రెవిన్యూ I. L. I. తే. 10-7-1959

శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు : అధ్యక్షా, ఒక మనవి.

Mr. Speaker : Will you please sit down. I will read.

Rule 102: "If a motion for leave to introduce a Bill is opposed, the Speaker, after permitting, if he thinks fit, a brief explanatory statement from the member who moves and from the member who opposes the motion, may, without further debate, put the question:

Provided that where a motion is opposed on the ground that the Bill initiates legislation outside the legislative competence of the Assembly, the Speaker may permit a full dicussion thereon."

Now, I put the question: The question is:

"That leave to introduce the Madras Survey and Boundaries (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959, be granted"

The motion was negatived.

Sri P. Rajagopala Naidu : I demand a division, Sir.

The House divided.

Ayes : 30 Noes : 85

Neutrals : 1

The motion was negatived.

Leave was not granted.

The Hyderabad Tenancy and Agricultural Lands (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తరువాత తీసుకొనవలసినది— The Hyderabad Tenancy and Agricultural Lands Amendment Bill - దీనిని మంత్రి గారు ఒప్పుకొంటారా ?

2

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు : అనవసరము.

Sri K. L. Narasimha Rao (Yellandu-General) : I beg to move for leave to introduce the Hyderabad Tenancy and Agricultural Lands (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959.

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు : అధ్యక్షా, హైదరాబాదు టెనెన్సీ అండ్ అగ్రికల్చరల్ లాండ్సుచట్టం మూడు సెక్షనులలో అమెండ్‌మెంట్స్ యీ బిల్లు ద్వారా సూచిస్తున్నాను—

(1) ఈ తెలంగాణా ప్రాంతంలో అమలులో ఉన్న టెనెన్సీ చట్టంద్వారా రక్షిత కౌలుదార్లు, సాధారణ కౌలుదార్లు అనే స్వరూపంలో ఉన్నారు ఈ రక్షిత కౌలుదార్లకు కౌలు కన్‌సెషన్సు లభించడమే కాకుండ భూమిని చౌక ధరలకు కొనుక్కునే అధికారము ఉన్నది. కాని టెనెన్సీ ఆక్టు అమలులోనికి వచ్చినప్పుడు, ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతున్నది, పైర్లు వేయుటకు అనువైన తరుణం వచ్చేసరికి టెనెంట్సును భూమినుంచి వెళ్ళగొట్టుటకు భూస్వాములు దౌర్జన్యంగా ప్రయత్నించడం, ఆ ప్రయత్నం చేస్తున్న సందర్భంలో కౌలుదార్లు వెళ్ళి ప్రభుత్వోద్యోగులకు మొరపెట్టుకుంటే వారు సహాయము చేయకపోవడం తద్వారా వారిని ఎవిక్టుచేయడం జరుగుతోంది.

ప్రభుత్వం యిదివరకు లెక్కలు తయారుచేయించి సభముందు ఉంచింది. 50% కౌలుదార్లు భూములనుండి వెళ్ళగొట్టబడ్డారని ఒక రిపోర్టులో ప్రభుత్వం వారే తెలిపారు. అయితే దీనికి కారణం ఏమిటి? కౌలుదారు తహసిల్దారు వద్దకుపోయి 'అయ్యా నన్ను వెళ్ళగొట్టుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారు, రక్షించండి' అని దరఖాస్తు పెట్టుకొనడానికి అధికారం లేదు. అతను భూమినుండి బేదఖలు చేయబడిన తరువాత భూమిని భూస్వామి స్వాధీనంచేసి బయటకు వచ్చిన తరువాతనే దరఖాస్తు పెట్టుకోవాలంటున్నారు. ఇది ఏ విధమైన న్యాయమును కలుగజేస్తుంది! కనుక ఈ విధానాన్ని సవరించుటకుగాను సెక్షను 32 కు సంబంధించి నేనొక సవరణను తీసుకొస్తున్నాను. ఆ సవరణలో నేనేమంటున్నా నంటే—భూస్వామి కౌలుదారును బేదఖలు చెయుటకు ప్రయత్నించుచున్న సమయములో కౌలుదారు తహసిల్దారుకు తన పరిస్థితిని వివరిస్తూ దరఖాస్తు పెట్టుకున్నట్లయితే అతని స్థితిని యథాపూర్వకముగా నుంచుటకు తగిన అధికారములు తహసిల్దారుకు యివ్వవలయునని నేను కోరుతున్నాను.

తరువాత **protected tenants** యొక్క హక్కులను స్థిరపరచుటకుగల కొన్ని హక్కులు తహసిల్దారుకు యీ బిల్లులో యివ్వబడినవి. ఫలానా రైతు యిన్ని సంవత్సరాలనుండి యీ భూమిలో వున్నాడు. అని లెక్కలుతీసి వాటి ప్రకారం అతనిని రక్షిత కౌలుదారుగా పరిగణించవలయునని బిల్లులోవుంది. ఆ పరిగణను అనుసరించి అతనికి కొన్ని సౌకర్యాలు లభిస్తాయి. కాని ఆ పరిగణకుముందు అతనికి సంబంధించివేయు లెక్కలలో అనేక లోపములు జరుగుతున్నవి. ఆ లోపాలను సవరించుటకుగాను యిదివరకు ప్రభుత్వము తాలూకా టెనెన్సీ కమీషన్లను నియమించింది. భూస్వామిగాని, కౌలుదారుగాని ఎవరు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నప్పటికీ ఆ కమిషన్ను కోర్టులోవలె ఆ దరఖాస్తులను పరిష్కరించుమండెడివి. వారి నిర్ణయాలను అనుసరించి తహసిల్దార్లు చర్యలు తీసుకొనుట జరిగింది.

ఆ తరువాత కమిషన్ను నిర్ణయాలు వ్యతిరేకంగా వచ్చిన కొంతమంది తమ కేసును మరల విచారించమని కలెక్టరుకు, తరువాత రెవిన్యూ బోర్డుకు, చివరకు హైకోర్టువరకు వెళ్ళారు. వాటిపై హైకోర్టు తీర్పు నిచ్చింది. "హైదరాబాదు ఆక్టును అనుసరించి యీ విధంగా టెనెన్సీ కమిషన్లను నియమించే అధికారం ప్రభుత్వానికిలేదు" అని హైకోర్టు తన తీర్పులో తెల్పింది. దానివలన ఆ కమిషన్లు యిచ్చిన నిర్ణయాలు, టెనెన్సీ సర్టిఫికెట్లు, చెల్లవని హైకోర్టు తీర్పుచెప్పింది. అయితే అప్పటికే యీ టెనెన్సీ కమిషన్ను కొన్నివేల కేసులను పరిష్కరించుట జరిగింది. కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన సమస్యలు పరిష్కారమయ్యాయి. కాని హైకోర్టు కమిషన్ను నిర్ణయాలు చెల్లవు అంటున్నది. ఈ విషయాన్ని యిదివరకొకసారి సెక్షను 38-E కు ప్రభుత్వం తరఫున **amendment** తీసుకొచ్చినప్పుడు రిజియనల్ కమిటీలో— అప్పుడు కీ. శే. కళా వెంకటరావుగారు రెవెన్యూశాఖా మంత్రులుగా వున్నారు, ఆ సమస్యను ప్రభుత్వంముందు పెట్టాము. హైకోర్టు యిచ్చిన తీర్పువలన కొన్ని వేలమంది కౌలుదార్ల హక్కులకు దెబ్బతగులుతుంది. కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించినసమస్యలు మరల అపరిష్కృత మవుతాయి. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం ఏమిచేస్తుంది అని అడిగాము. వెంకట్రావుగారు దీనిని గురించి ఆలోచించినారు. తరువాత వారు ఖచ్చితంగా ఒక విషయం చెప్పారు. నేను తొందరలో దీనికి సంబంధించి శాసనసభ ఎదుటకు ఒక బిల్లు తీసుకువస్తున్నాను. దాని ద్వారా ఈ టెనెన్సీ కమిషన్లు చేసిన నిర్ణయాలు **legalize** చేస్తాను" అని వారు కమిటీలో చెప్పారు. అంతేకాదు-అప్పుడు వారు సెక్రటరీనికూడా "ఏమిటయ్యా ఈ విషయం" అని అడిగారు. "నిజమేనండి ఈ లోపాలు జరుగుతున్నాయి. కాకపోతే, హైకోర్టుకూడా యీ కేసులను పూర్తిగా కొట్టివేయలేదు.

కొట్టివేయకుండా మరల ఆ పిటిషన్నును తహసిల్దార్లకు తిప్పి పంపి మరల మొదటినుండి ఎంక్వయిరీ జరుపవలసిందగా చెబుతున్నది" అని వారు చెప్పారు. ప్రభుత్వం చేసిన ఒక చట్టరహితమైన చర్యవలన ఈ విధంగా కౌలుదార్లకు కలిగిన సౌకర్యాలన్నీ వమ్ము అయేపరిస్థితి ఏర్పడింది ప్రభుత్వం ఆ కమిషన్నును నియమంచకుండా తహసీల్దార్ల ద్వారానే ఆ సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రయత్నించి ఉండినట్లయితే ఈనాడు యీ విధంగా హైకోర్టు తీర్పు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉండెడిదికాదు. కనుక ఈ సెక్షనుకు, ఆ సెక్షనుకు సంబంధించి నేనొక సవరణను తీసుకవచ్చాను. సెక్షను 189 లో ఏమి ఉందంటే — ఈ కేసుల గురించి ఎంక్వయిరీ జరిపేటప్పుడు Civil Procedure Code apply అవుతుంది అని ఉంది. దీనివల్ల ఆచరణలో వచ్చే ప్రమాద మేమిటో తెలుపుతాను. ఒక కేసుకు సంబంధించి లాయరు కోర్టుకు హాజరు కాలేకపోయినా, లేక పిటిషనరు జబ్బుగా ఉండిగాని, ఇతర కారణాలవలన గాని కోర్టుకు హాజరు కాలేకపోయినట్లయితే అది ఖారీజు అయినప్పుడు మరల తిరిగి దానినిగురించి ఆలోచించవలసిందని దరఖాస్తు పెట్టుకొనడానికి ఏదైతే అధికారం Civil Procedure Code లో వుందో, అది ఇవ్వడానికి వీల్లేదు అని నెట్టివేస్తున్నది ఆ విధంగా కూడా వారికి అటువంటి అవకాశమును కలిగించవలయునని నేను సవరణను తీసుకొచ్చాను. ఇది నేనేమీ కొత్తగా తీసుకవచ్చేది కూడా కాదు - రెవిన్యూమంత్రి శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు "నేను తీసుకవస్తాను" అని చెప్పినదే యిది. ప్రభుత్వం ఈ కష్టనిష్టూరాల నన్నింటిని ఆలోచించి ఈ బిల్లును introduce చేయుటకు permission ఇవ్వడానికి ఎటువంటి అభ్యంతరమును తెలుపకుండావుంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

*శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు: అధ్యక్షా, ఈబిల్లుకు సంబంధించికూడా వ్యతిరేకతను తెలుపవలసి వస్తున్నది. దీనికికారణం కే. శ్రీ కళాగారు వ్యాఖ్యానం చేసిన రూపంగానే—ఒక comprehensiive legislation సాధ్యమైనంత తొందరలో సీలింగ్స్ బిల్లుతోబాటు ప్రవేశపెట్టవలయునని ప్రభుత్వోద్దేశం. బహుశా అది జూలై నెలలో సభముందుకు రావచ్చును. అప్పుడు అన్ని విషయాలు చర్చించుకుని, అవసరమైతే సవరణలు చేసుకొనవచ్చును. కనుక యిప్పుడు సవరణలు ప్రతిపాదించవలసిన అవసరంలేదు.

రెండవది వారు సెక్షన్ 32 కు ఏదైతే సవరణను తీసుకవచ్చారో అది legal interpretation ను బట్టి ఎవరైనా ఆ కేసులను dispose of చేయుడానికి ప్రయత్నిస్తే ఆ సెక్షను 96 ను బట్టి అతనికి శిక్ష విధింపబడుతుంది, లేక వెయ్యి రూపాయలవరకు జుల్మానా వేయబడుతుంది. కనుక యీరీతిగా దానికి సవరణ అనవసరం.

తరువాత సభ్యులు తాలూకా టెనెన్సీ కమిషన్ను గురించి చెప్పారు. దానికి సంబంధించి రాబోయే బిల్లులో తగు provision కలుగజేయడానికి ప్రత్యేకమైన సవరణ చేయుటకు లా డిపార్టుమెంటు వారి పరిశీలనలోవుంది. ప్రభుత్వమే దీనిపై చర్యతీసుకుంటుంది. వారు ప్రతిపాదించిన మూడవసవరణకు సంబంధించి చెబుతాను అప్పిలేట్ రూల్సులోని 41 వ రూలును అమెండు చేయడంవలన ఏpurpose అయితే మనకు కావలయునో అది కలుగు అవకాశం వుందిగనుక హైకోర్టువారికి వ్రాసి అప్పిలేట్ రూల్సులో రూలు నెం. 41 ను amend చేయవలసిందిగా కోరుచున్నాం. ఆవిషయం కూడా ఆలోచనలో వుందిగనుక దానికి యిప్పుడు ప్రత్యేకంగా సవరణ తీసుకురావలసిన అవసరం లేదు. గౌరవసభ్యులు కోరినకోర్కెలు ఎలాగూ పూర్తి అవుతున్నాయి. కనుక మిత్రులు వారి సవరణలను withdraw చేసుకొనవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు: మంత్రిగారు అన్ని సవరణలతో బిల్లు జూలైలో వస్తుంది అని చెప్పారు. ఆవిధంగా కాకుండా ఆ బిల్లును యింకా తొందరగా తీసుకొనివచ్చుటకు ప్రయత్నించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. టెనెన్సీ కమిషన్ను నిర్ణయాలలో ఎటువంటి మార్పు రాకుండా, యథా తథంగా వుంచుటకు ప్రయత్నించవలసిందిగాను కోరుతూ నా సవరణలను withdraw చేసుకొంటున్నాను.

(The Bill was, by leave of the House, withdrawn)

The Andhra Pradesh Preservation of Parks and Play Fields Bill, 1959.

*వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా, "The Andhra Pradesh Preservation of Parks and Play Fields Bill, 1959" అను ప్రాతిపదికను move చేయడానికి అనుమతి ఇవ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Preservation of Parks and Play Fields Bill, 1959.

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: గ్రామసీమలనుంచి పట్టణాలకుజనంఎక్కువగా వస్తున్నారు. అట్లువచ్చుటను అభ్యంతరపెట్టడం దీనిఉద్దేశంకాదు. పిల్లల విద్యార్థి వృద్ధికి వారిఆరోగ్యానికీ బస్తీలలో తగిన ప్రాతిపదిక వేయాలి. ఇప్పుడుబస్తీలలో క్షయవ్యాధి ఎక్కువగా వస్తున్నదని చెబుతున్నారు. చిన్నపిల్లలు ఉత్సాహంగా ఆడుకోడానికి చక్కటి ఆటస్థలాలు, పరిశుభ్రమైన గాలి పీల్చుకొనే స్థలాలు ఏర్పాటు చేసినట్లయితే క్షయవ్యాధిని అరికట్టగలము. ఇతరరాష్ట్రాలు కూడ యీ విధంగా చేస్తున్నాయి. మున్సిపాలిటీ పరియాలలోనూ, కార్పొరేషనుల

టున్నాను. దీనిని తొందరగా pass చేసి ఇబ్బందులను అనుభవించడం కంటే సమగ్రంగా ఆలోచించి నిర్ణయిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రస్తుతానికి శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు దీనిని withdraw చేసుకుంటే మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, వారు ఆలోచిస్తామన్నారు కనుక నేను దీనిని withdraw చేసుకొంటున్నాను.

The Bill was, by leave of the House, withdrawn.

RESOLUTIONS

Prohibition of declaration of caste by any person seeking employment in services or admission into Educational Institutions.

Sri K. Brahmananda Reddy: He is not pressing his resolution.

Sri B. Sreeramamurthi: Yes, Sir. I am not pressing my resolution. I beg leave of the House to withdraw my resolution.

The resolution was, by leave of the House withdrawn.

Amendment to the Constitution to Ensure Democratic Decentralization.

**Sri Vavilala Gopalakrishnayya:* Sir, I move:

"This Assembly recommends to the Government to impress upon the Government of India to amend the Constitution so as to confine Foreign Affairs, Defence, Communications, Planning and Finance to the Centre and to greatly enlarge the State List to ensure Democratic Decentralization.

Temporary Chairman (Srimathi T. Lakshmikanthamma)

Mr. Speaker: Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, ఈ ప్రాతిపదిక మన జాతీయోద్యమానికి మొదటినుంచీకూడ ప్రతిబింబంగా ఉన్నదని మనవి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. మన దేశానికి ఫెడరల్ విధానమే కావాలని మనం ఎప్పుడూ కోరుతున్నాము. శ్రీ ఐసన్‌హోవర్ గారు 'peace mission' ఇండియాకు వచ్చిన సందర్భంలో రాజేంద్రప్రసాద్ గారు అభినందనములు తెలిపారు.

ఇండియాలోకూడా అమెరికాలో మాదిరిగానే ఫెడరల్ రాజ్యాంగ పద్ధతిలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని అమలు జరుపుతున్నామని వారు చెప్పారు. ఇది ఫెడరల్ రాజ్యాంగమే. మొదట ఈ తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నవారి వాదములకు జవాబు చెప్పినతరువాత అసలు సమస్యకు వద్దామని అనుకుంటున్నాను. మహాజన్‌గారు ఒక వ్యాసం వ్రాశారు. రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారాలు ఇవ్వడంగురించి వ్యతిరేకంగా చెపుతూ ఇలా అన్నారు.

Shri Mehr Chand Mahajan in one article said :

'It is the federal constitution that creates a desire amongst politicians to have separate States, however small in dimensions to rule over them."

దానికి నేను వేరే సమాధానం చెప్పనక్కరలేకుండానే పెద్దలయిన రత్నస్వామిగారు ఒక జవాబు చెప్పి ఉన్నారు.

Prof. M. Rathnaswami in one article said :

"In truth, under a democracy, the chances of good Government are greater because power is divided and balanced, official careers are open to talent and the rule of law prevails and the party in power is checked and controlled by a strong party in opposition."

ప్రతిపక్షంలో ఉండే పార్టీలు ప్రభుత్వాన్ని సక్రమమయినపద్ధతిలో పెట్టగలవని అందుచేత ఇబ్బందిలేదని చెప్పారు. మహాజన్‌గారు మరొక భయం వెలిబుచ్చారు

By list 2, 7th schedule included *inter alia* the legisative power on subjects like education, law and order, agriculture, police, health, jails etc.

**Sri K. Brahmananda Reddy:* Madam, Chairman, before Mr. Vavilala Gopalakrishnayya resumes his argument on this subject, I would say that the Resolution is outside the scope of this Legislature. In this connection, I would like to bring to your notice Article 368 of the Constitution which provides for amendment of the Constitution. It says that "an amendment of this Constitution may be initiated only by the introduction of a Bill for the purpose in either House of Parliament, and when the Bill is passed in each House by a majority of the total membership of that House and by a majority of not less than two-thirds of the

members of that House present and voting, it shall be presented to the President for his assent and upon such assent being given to the Bill, the Constitution shall stand amended in accordance with the terms of the Bill; provided that if such amendment seeks to make any change in (a), (b), (c), (d) and (e) (referred to therein) the amendment shall also require to be ratified by the Legislature of not less than one-half of the States by resolutions to that effect passed by those Legislatures before the bill-making provision for such amendment is presented to the President for assent." So, the position is absolutely clear.

ఖచ్చితంగా అనుమానానికి అవకాశం లేకుండా interpretation అవసరం లేకుండా చెప్పొచ్చును

Anything which seeks to amend the Constitution shall be introduced only in the House of Parliament and passed by a requisite majority as mentioned therein. In some other matters referred to in the proviso, namely, sub-clauses (a) to (e), not only the assent of the Parliament, but agreement of not less than half the number of States by way of a Resolution is also necessary. Therefore, the proposed Resolution is clearly out of order.

Temporaray Chairman (Smt. T. Lakshikanthamma): Can't we make a recommendation?

Sri K. Brahmananda Reddy: Your point is whether a recommendation can be made. A recommendation to amend the Constitution is clearly out of order. When we are not seized of a matter and when it is not within our competence, it does not mean, we can go on passing Resolutions. A Resolution of a House of a Legislature of a State has some effect, some value and some dignity. It is not as if we can pass any Resolution opposing the Constitution or providing an amendment to the Constitution because we are a House. It is not possible.

*శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి (కనిగిరి) : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చదివిన ఆర్టికల్ ప్రకారం రాజ్యాంగానికి సవరణను బిల్లుద్వారానే పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టాలనిఉంది ఇక్కడ సవరణలేదు. బిల్లులేదు. It is a non-official resolution requesting the Government of India. మనం recom-

mend మాత్రమే చేస్తున్నాము. ఆ ఆర్టికల్ మరల చదవనక్కరలేదు అనుకుంటాను. An amendment of this Constitution may be initiated only by the introduction of a Bill and not by any resolution. సవరణ అయినట్లయితే బిల్లా చేయవలసిందే. ఇక్కడ మనం పార్లమెంటుకు కూడా అడగడంలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సలహా ఇస్తున్న తీర్మానం ఇది. ఈవిధంగా తీర్మానంచేసే convention ఇదివరకు ఉన్నది. మంత్రిగారి ఆక్షేపణ సరియైనదికాదని త్రోసివేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : అధ్యక్షా, రాజ్యాంగానికి సవరణను తీసుకురావలసిందని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి recommend చేస్తూ తీర్మానం చేయవచ్చునా లేదా అనేది ప్రశ్న. Recommend చేసినందువల్ల ఫలితంలేదు కాబట్టి recommend చేయవలసిన అవసరంలేదు అని చెప్పడం ఒకపాయింటు కాదు. రాజ్యాంగంలో ఏమిఉన్నదో చూడాలి. సవరణబిల్లు పార్లమెంటులో ప్రతిపాదించాలని ఉంది కాని రాష్ట్రశాసనసభ recommendation చేయకూడదని ఎక్కడాలేదు.

(*Mr. Speaker in the Chair*)

This Assembly recommends to the Government to impress upon the Government of India to amend the constitution? ఒకసవరణ చేయడానికి రికమెండు చేస్తున్నాము సవరణను ఇక్కడ initiate చేయడానికి వీలులేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. మేము agree అవుతాము. పార్లమెంటులోనే initiate చేయాలని మేము అంగీకరిస్తాము. మనం చేస్తున్నది రికమెండేషన్ మాత్రమే. సవరణకాదు, మంత్రిగారు రికమెండు చేసినందువల్ల లాభంలేదుకదా అంటున్నారు. ఇక్కడ ప్రశ్న లాభం ఉన్నదా అనేదికాదు, ఈసభకు రికమెండుచేసే హక్కు ఉందా లేదా అనేది ప్రశ్న. అట్టిహక్కు ఉందని నా అభిప్రాయం, మంత్రిగారి ఆక్షేపణను త్రోసివేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : I want to hear the Government's view-point now.

**Sri K. Brahmananda Reddy* : My submission is this, Sir. We all realise, Sir, that a recommendation of this body i.e., the State Legislature, has some value and some effect and if passed it must also be capable of execution to a certain degree. Here, the Resolution seeks to ask this Government to impress upon the Central Government to amend the Constitution. According to

me, Sir, under Article 368 of the Constitution, an amendment could be processed only in a particular manner. Now, the Opposition members agree that amendment of the Constitution is outside the scope of this Legislature. They agree to that extent, but they say 'what is threre, after all, if we recommend to a certain body to do something?' I say that also is not proper. It is unconstitutional and also not proper. Just because we are here, it does not mean we can recommend anything. The Resolution, for instance, says 'to impress upon the Government of India'. Supposing you impress upon the Government of India, what happens! Even the Government of India is helpless. Amendment to the Constitution can come in only in a particular manner. Therefore, what I say is, supposing we seek to pass a Resolution here saying that there shall not be a President or there shall not be a Public Service Commission or there shall not be something else, is it good? Is it capable of execution? Secondly, as I said, the proposed Resolution is outside the scope of this Legislature definitely, Sir, and let us not construe lightly a recommendation of this House. The sort of attitude 'what is there, after all, if you make a recommendation' is a great blow to the dignity and effectiveness of any House of the Legislature. That is my first point. We must pass such a Resolution which can be considered by the Government of India or somebody else and which later can be executed also. The attitude that there is no harm in passing a Resolution is not correct. I do not think, Sir, we should treat this House so lightly and pass a Resolution of this type off-hand which is after all a very very serious Resolution. It is not an easy Resolution, but seeks to make fundamental changes in the Constitution itself. Probably, to a certain extent, it will change the character of the Constitution itself. Therefore, it is not a very light matter which can be consider lightly and passed off-hand without taking into consideration all the aspects. Therefore, both from the point of constitutionality or otherwise and from the point of propriety, I would request the Chair to rule this Resolution out of order.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం).: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మనముందు ఒక బిల్లురూపముగా లేదు. బిల్లురూపముగా ఉంటే, రాజ్యాంగాన్ని సవరించే

అధికారం మనకు లేదు. పార్లమెంటు ఒకదానికే ఉంది. అప్పుడది out of order అవుతుంది కాని ఇప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వానికి resolution form లో ఒక recommendation చేస్తున్నాము ఇక్కడ అత్యధిక సంఖ్యాకులు pass చేస్తే recommendation గా కేంద్రానికి పోతుంది. Pass చేయకపోతే పోనే పోదు. ఇప్పుడున్న తీర్మానము యొక్క content లోకి నేను పోవడంలేదు. రాజ్యాంగములోని ఏ ఆర్టికల్‌ని అయినా మార్చడం అవసరమని చెప్పడానికి హక్కు ఉందా, లేదా అనే అంశంపై హక్కు ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మనం State Assembly క్రింద ఉంటున్నాం; రాష్ట్ర Financial powers గురించి, ప్లాను అభివృద్ధిని గురించి, అనేక విషయాలను గురించి recommend చేస్తూ రాష్ట్ర శాసనసభ తీర్మానాలను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపితే దానిని ఆధారముగా చేసుకొని బిల్లు తెస్తారు, లేకపోతారు. పార్లమెంటులో గవర్నమెంటే కాకుండా పార్లమెంటు సభ్యులు ఎవరైనా constitution కు amending Bill తెచ్చేహక్కు ఉంది అది Parliament యొక్క Rules of procedure లో ఉంది ఆ రకంగా తెచ్చిన amendments ను non-official Bills ను admit చేసి చర్చించేముందు order of priority నిర్ణయించడానికి లోక్‌సభలో ఒక కమిటీ ఉంది. ఆ రకంగా కమిటీలో తయారు చేస్తారు తప్పితే Constitution కి amending Bills పెట్టకూడదని రూలు లేదు పెడ్యూలు 8 కి constitutionl amendment పార్లమెంటులో pass అయినది. అది ఎప్పుడు అమలులోకి వస్తుంది? రాష్ట్ర శాసనసభలో సగంపైగా ఆమోదిస్తేనే అమలులోకి వస్తుంది. కేవలం పార్లమెంటు ఒకటే చేసినంతమాత్రాన రాదు పార్లమెంటుది సర్వాధికారం అయినప్పటికి constitution కి మార్పులు కొన్నికొన్ని రాష్ట్ర శాసనసభలో సగానికిపైగా ఆమోదిస్తేనే వస్తాయి రాష్ట్ర శాసనసభను సంప్రదించకుండా చేసే సమస్య లేదు. కొన్ని recommend చేస్తూ శాసనసభ తీర్మానం చెయ్యవచ్చు, రాజ్యాంగం spirit చూసినా word చూసినా తీర్మానం చేసే హక్కు రాష్ట్ర శాసనసభకుంది శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని ఆమోదించడమా లేదా అనేది చర్చించిన తరువాత చూసుకోవచ్చు. మన Rules of procedure కు గాని, లోక్‌సభ Rules of procedure గాని రాజ్యాంగ చట్టానికి గాని యిది వ్యతిరేకం కానేకాదు. అందుచేత మంత్రిగారి point of order కి విలువలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ డి. కొండయ్యచౌదరి (కందుకూరు) : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆర్థికమంత్రిగారు చెబుతూ రాజ్యాంగచట్టానికి సవరణను చేయవలసింది. పార్లమెంటుగానిమనము కాదని అన్నారు. దానిలో రెండు అభిప్రాయములు లేవు కాని amend చేయవలెనని చెప్పుకోడానికి అధికారం ఉందా, లేదా అనేది issue సవరణ చేయడానికి అధికారం లేదని ఒప్పుకుంటున్నాము. కాని

"మీరు ఇట్లాచేయడం న్యాయంగా ఉంటుంది, సబబుగా ఉంటుంది, ధర్మంగా ఉంటుంది" అని చెప్పడానికి తప్పక శాసనసభకు అధికారం ఉందని నా అభిప్రాయం. ఉదాహరణకు prohibition రాజ్యాంగచట్టములో పొందుపరచబడినది. దానిని తొలగించవలసినదని యిదివరకు ఆంధ్రశాసనసభ ద్వారా ఒక తీర్మానం పంపించివున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏమో !

శ్రీ డి కొండయ్యచౌదరి : అటువంటప్పుడు అది రాజ్యాంగచట్టానికి సవరణ చేయమని అడిగినట్లేకదా. అందుచేత ఈ తీర్మానమును పంపుటకు మనకు అధికారం ఉందని నా భావము.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : అధ్యక్షా, దీనికి రెండు ప్రశ్నలున్నాయి.

The important point is whether the Resolution is proper or not. That is one question. The other question is whether the House can discuss it or not. These are two separate questions.

అందువల్ల ఇది proper కాదనేది House యొక్క opinionకి వదలి, discuss చేయవచ్చునా లేదా అనేదే Point. అదే Point of Order క్రింద వస్తుంది.

*శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహందొర (టెక్కలి): అధ్యక్షా, ఒక విషయము తమదృష్టికి తీసుకొనిరాదలచాను. ఆర్థికమంత్రిగారు constitutional position చెప్పారు. మన రూల్సులోకూడా Resolution క్రింద ఉన్న Rules 81, 82, 83 లను కూడా గమనించుకోవాలి.

Rule 83 reads as follows: 'Subject matter of resolution– subject to the provisions of these rules a member or a Minister may move a resolution relating to a matter of general public interest within the cognizance of the State Government.' I think Rule 82 throws some light on the question. Rule 82 reads: A resolution may be in the form of a declaration of opinion, or recommendation or may be in the form so as to record either approval or disapproval by the Assembly of an act or policy of Government, or convey a message; or commend, urge or request an action; or call attention to a matter or situation for reconsideration by Government or in such other form as the Speaker may consider appropriate.' అది చదివితే It circumscribes the scope of that Resolution or any Resolution

to any action within the province of the Government.
అని కనబడుతుంది.

Sri G. Yellamanda Reddy: Where is it?

శ్రీ ఆర్. లక్ష్మీనరసింహందొర : లేకుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు చేసిన అన్నిటిమీద మనం Resolution pass చేయడానికి మనకు హక్కు ఉంటుందని వస్తుంది.

Now we are asking the Central Government to do a particular act or to initiate a certain amendment of the Constitution. It may be that the Central Government or any party in the Parliament may do it. Parliament can take care of its own activities. Our representatives also are there in the Parliament to take care of certain matters of public importance. But our resolution should be confined only to the activities of this Government.

ఇప్పుడే ఆర్థిక మంత్రిగారు తమకు విశదీకరించి చెప్పారు.

That is entirely within the purview of the Central Parliament, not our Government. It is an activity which is appertaining to the Central Parliament.

పార్లమెంటు చేయవచ్చు.

If it is considered as a matter of public importance and if it is felt that the Andhra public are very much interested in getting decentralisation of the functions and amendment of the Constitution, the proper course would be for our representatives in the Parliament to take up the matter. It is not for us here to spend some time over a subject which can be properly tackled by the Parliament or members of the Parliament.

అని మనవి చేస్తున్నాను. మన Resolution రాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గోపాలకృష్ణయ్యగారు constitution amend చేయా లనియు స్టేట్సుకు యింకా ఎక్కువ పవర్సు యివ్వాలనియు ఒక resolution యిచ్చారు.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: It is not like that, Sir.

Mr. Speaker: Yes, I understand. Your resolution is that this Assembly recommends to the Govern-

ment of Andhra Pradesh to recommend to the Government of India to amend the Constitution. That is, this Government will send the opinion of this Assembly and request the Government of India to amend the Constitution, through Parliament. In what way the amendment should be done? The amendment is calculated to give very large powers to the States. That is the question. Now, two questions arise: The one is, whether such a resolution can be introduced in this Assembly, and if a majority passes such a resolution, it can be passed and communicated to the Government of India to introduce certain changes in the Constitution. The constitutional amendments will be made under Article 368 by introducing a Bill in the Parliament. Now, the fundamental question is whether such a resolution can be moved in this House.

రెండు questions వున్నవి మనము యింకా పవర్సు కావాలని అడగడము దురాశ కావచ్చు

The question of passing is not within my province. I have to give a ruling The other thing is not within my jurisdiction, viz., passing the resolution. It is within the jurisdiction of the House. The House will consider: "Why should we wait till the Central Government amends the constitution of its own accord"? With regard to that, namely, passing the motion before the House. I cannot deal with that and I am not going to deal with it. The only question now before me is whether such a resolution can be moved in this House. Sri Rokkam Lakshmi Narasimham Dora says that all resolutions must relate to questions to be taken by the Ministry, must relate to affairs relating to the Legislature or the Ministry. So I have to read Rule 82 again:

"A resolution may be in the form of a declaration of opinion, or recommendation or may be in the form so as to record either approval or disapproval by the Assembly of an act or policy of Government, or convey a message, or commend, urge or request an action, or call attention to a matter or situation for reconsideration by Government or in such other form as the Speaker may consider appropriate."

The expression "record either approval or disapproval" does not relate to the subject-matter before us

now and so that form does not apply. So, it must be in the form of a declaration of opinion. The third form, namely, "convey a message; or commend, urge or request an action; or call attention to a matter or situation for reconsideration by Government", has no application. I think that the Assembly has got a right to go into the question and express an opinion whether it is good or bad. Therefore, I rule it is within the jurisdiction of this House to discuss this resolution. I rule it is in order. That is my ruling.

**Sri Vavilala Gopalakrishnayya* : "This Assembly recommends to the Government to impress upon the Government of India to amend the Constitution so as to confine to Foreign Affairs, Defence, Communications, Planning and Finance to the Centre and to greatly enlarge the State list to ensure democratic decentralization." అనే ఈ తీర్మానమును ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు Local Self Government Council ముందు మాట్లాడినదానినిబట్టి తెచ్చితిని. దానిలో

"I suggest that the Central Government decentralise their powers to the States, retaining ultimately in their charge only foreign affairs, defence and finance." అని ఉన్నది దానిని మనమందరము బలపరచాలనే యుద్దేశముతో నేను ఈ తీర్మానమును తెచ్చితిని దానికి సంబంధించిన సంపర్కమంతా చదివి విని పించిన బాగుంటుందనుకొంటాను. Lecal Self-Government Council ముందు శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు మాట్లాడిన విషయమును 'హిందూ' అక్టోబరు 22 వ తేదీనుంచి చదువుతున్నాను.

At the Local Self-Government Council Session, Mr. Sanjiva Reddi said "that decentralisation of power to the States was much more necessary than the decentralisation of power from the State to the Samithi level".

"For the smallest thing, we have to go to the Capital of India", the Chief Minister said. "People who make a larger number of trips to Delhi get better results. States nearer Delhi have better advantages than those far away from it. When schemes are included in the Plan, the State Government must have the liberty to pick and choose and then execute the work. The Central Government may foot the bill, but it is the State Government that executes the schemes. While

the State Governments had eminent engineers in every State the plans and estimates have to be approved by the Central Government. The Chief Engineer of a State prepares the estimate and it is scrutinised by junior engineers in the Planning Commission and the Government of India. This causes any amount of delay. I feel that when a project is included in the Plan it should be the responsibility of the State Government to execute it which will naturally do it efficiently and see that the benefits reached the people. A time will come when the Panchayat Samithis and Zilla Parishads will attend to minor irrigation and other works. Step by step we propose to give them more powers and finance. Ultimately, the State Government should be in charge of only major schemes. We hope that the Central Government will fall in line with this development. I suggest that the Central Government decentralise their powers to the States, retaining ultimately in their charge only foreign affairs, defence and finance"

ఇది కొత్తగా తీసుకొని వచ్చినది కాదు. మన ముఖ్యమంత్రిగా వుండి All India Congress Presidentగా వెడుతున్నారు. వారి తీర్మానమును బల పరచడమంటే వారి నిండా strengthen చేయడమే నన్నమాట. శ్రీ సంజీవ రెడ్డివంటి యువకునికి All India set up లో అంత గౌరవస్థానమును ఇచ్చినారంటే శ్రీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ పురోగతిని చూసి impress అవడమే కారణమన్నమాట. ఆంధ్రదేశములో జరిగిన అభివృద్ధి పనులను చూచి సంతోషించినారు. అంతటితో ఆగకుండా భారతస్థాయిలో ఉన్నతస్థానాన్ని యిచ్చినారు. దానికి కారణము ఆంధ్రదేశము ప్లానింగును సక్రమముగా అమలు జరిపిందని ఇంప్రెస్సనే. ఈ విషయాన్నే యితరరాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులకు వ్రాశారు. ఆ విషయాన్ని మనందరము చదివాము. వీరిని గూర్చి impress అయి, వీరిని ఇండియా గవర్నమెంటులో మంత్రిగా తీసుకొన వలసినదే. కాని యిండియా మొత్తానికి political lead ఇచ్చినారు. ప్లానింగు సక్రమముగా అమలు జరగడమే కాదు, political గా changes కావలసి యున్నాయనే ఉద్దేశముతోనే వీరికి All India leadership యిచ్చారని నా విశ్వాసము. ఇతర differences ఎన్ని వున్నప్పటికి వారిని పూర్తిగా బల పరచాలనే ఉద్దేశముతోనే ఈ తీర్మానమును తీసుకొని వచ్చాను. ఇండియా Unitary State గానే వుండాలని మహాజన్ చెప్పారు. దానిని గురించి చాల వ్యథ పడ్డారు. ఇండియా యూనిటరీ స్టేటు అయినట్లయితే రత్నస్వామిగారు చెప్పినట్లు, శ్రీ సంతానంగారు చెప్పినట్లు "A democratic constitution which ignores realities cannot survive and Unitary State in

India may easily degenerate into a dictatorship as in the case of Pakistan" అని అయూబ్‌ఖాన్ రాజ్యానికి లాక్కు పోతుంది. మన ఇండియా Federal Government గానే వుండాలని మనము కోరుతున్నది మన ముఖ్యమంత్రి కోరుతున్నదీ, మన ప్రధానమంత్రి కోరుతున్నదీను. శ్రీ ఐసేన్ హోవర్ పార్లమెంటులో మాట్లాడిన తరువాత రాష్ట్రపతి భవనములో రాజేంద్రప్రసాదుగారు విందుచేస్తూ ఒకమాట చెప్పారు.

Dr. Rajendra Prasad said :

" x v· x We have, Mr. President, much in common in our aims and ideals. Like yours, ours is a democratic country, a Federation and a Republic" (Hindu, dated 10th December, 1959".

అందువల్ల మనకు Federal Government అక్కరలేదనిఅనడానికి అవకాశము లేదు. ఇప్పుడు ప్రపంచంలో federations చాల వున్నవి. కెనడాలో ఫెడరల్ గవర్నమెంటు వుంది. ఆస్ట్రేలియా, స్విట్జర్లాండు, పశ్చిమ జర్మనీ మొదలైన దేశాలలో కూడ ఈ ఫెడరల్ సిస్టమే అమలునందున్నది. రెండు ముఖ్యదేశాలను గూర్చి చెప్పవలసి వున్నది.

రష్యన్ కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో చెప్పినది :

Article 13: "The Union of Soviet Socialist Republics is a federal state, formed on the basis of a voluntary union of equal Soviet Socialist Republics" (Page 76 of the Constitution (Fundamental Law) of the Union of Soviet Socialist Republics, J. Stalin, 1951 Edition).

అందువల్ల అది వలంటరీ యూనియన్. మనది వలంటరీ యూనియన్ అని అనుకోవద్దు. అమెరికా ఒకప్పుడు వలంటరీ యూనియన్. వారికి వచ్చిన ఇబ్బందుల ఫలితంగా వారి కాన్‌స్టిట్యూషన్ తయారు చేసుకొన్నప్పుడు Preamble లో యిలా చెప్పారు.

Preamble : "We the People of the United States' in order to form a more perfect Union, establish justice' insure domestic tranquillity, provide for the common defence, promote the general welfare, and secure the blessings of liberty to ourselves and our posterity, do ordain and establish this Constitution for the United States of America" (Page 102 : A Government by the people by the Department of State).

దీనిని బట్టి అమెరికాది ఫెడరల్ గవర్నమెంటు అని నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. అయితే అమెరికన్ కాన్‌స్టిట్యూషన్, జెఫర్‌సన్, వాషింగ్

టన్—వారందరూ యిచ్చిన కాన్‌స్టిట్యూషన్ కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించినది, రాష్ట్రప్రభుత్వముతో సంబంధించినది కాదు. కాని మన ఇండియన్ కాన్‌స్టిట్యూషన్ ప్రజలచేత ప్రజలకు చేయబడిన కాన్‌స్టిట్యూషన్ అని Preamble లో చెప్పారు.

"We, the people of India, having solemnly resolved to constitute India into a Sovereign Democratic Republic and to secure to all its citizens :

Justice, social, economic and political ;

Liberty of thought expression, belief, faith and worship,

Equality of status and of opportunity; and to promote among them all

Fraternity assuring the dignity of the individual and the unity of the Nation;

In our Constituent Assembly this twentysixth day of November 1949 do hereby adopt, enact and give to ourselves this Constitution" (Preamble to the Constitution of India).

ఇది మన ప్రజలు యిచ్చిన కాన్‌స్టిట్యూషను. అమెరికా పరిస్థితి—అక్కడ విడిపోయిన దేశాలన్నీ యూనియన్‌గా కలిసి ఫెడరేషన్ అయినది. మనం. పరాయి ప్రభుత్వంనుంచి స్వాతంత్ర్యం సాధించుకొన్నాము. ఐతే ఇండియాలో స్వతంత్రమునకు పూర్వం 1920 సంవత్సరంలో యూనిటరీ ప్రభుత్వం ఉండేది. ఆ రాజ్యాంగం పనికిరాదని అప్పుడు ఉద్యమం ప్రారంభమయిన తరువాత సైమన్ కమిషన్ వచ్చింది. దానికి జవాబుగా మోతీలాల్ నెహ్రూగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక సబ్-కమిటీని వేశాము. ఫెడరేషన్ ఉండాలని, రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారములు ఉండవలెనని నిర్ణయించాము. అయితే జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారు 1929 సంవత్సరం లాహోరు కాంగ్రెసు ఉపన్యాసంలో యిలా చెప్పారు.

"For two years or more we have drawn up constitutions, and finally the All Parties Committee put a crown to these efforts by drawing up a scheme of its own which the Congress adopted for a year" (Presidential Address to the National Congress, Lahore, December, 1929)

Dominion status తీసివేసి independence కావాలని కోరాము. 1930 సంవత్సరం తరువాత సైమన్ కమిషన్ రిపోర్టు వచ్చింది. వారి

రిపోర్టులో ఫెడరేషన్ సూచించారు. 1935 చట్టం ప్రకారం రాష్ట్రాలకు స్వతంత్రాధికారాలు. విభజించి యూనిటరీ పద్ధతి కాకుండ రాష్ట్రాలకు హక్కులు, కేంద్రానికి హక్కులు రెండింటికి కలిపిన హక్కులతో ఫెడరేషన్ యిచ్చారు. అయితే సంస్థానాధిపతులు కలిసిరానందున పై ఫెడరేషను అమలు జరుగలేదు. ఉద్యమం జరిగింది. ఆనాటి ప్రభుత్వ విధానం. అది మనకు పనికిరాదని ఫెడరేషన్ కావాలని కోగడము, స్వాతంత్ర్యం కోరడము జరిగింది. చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన ఆగస్టు రిజల్యూషన్, 1942 ఆగస్టు 8, 9 తేదీలలో బొంబాయిలో జరిగిన సమావేశములో ప్యాస్ చేశారు. ఆ తీర్మానం పాసయిన మర్నాడు మన కాంగ్రెసు నాయకుల సందరినీ అరెస్టు చేశారు. దానిలో ముందు ఒక ప్రొవిజనల్ గవర్నమెంటు ఏర్పడుతుందని, అది కాన్స్టిట్యుయెంటు అసెంబ్లీని ఏర్పరుస్తుందని ఆ కాన్స్టిట్యుయెంట్ అసెంబ్లీ ఒక రాజ్యాంగం తయారుచేస్తుందని ఉన్నది. ఆ రాజ్యాంగము ఎట్లాంటిదో వివరించారు:

"This constitution according to the Congress view, should be a Federal one, with the largest measure of autonomy for the federating units, and with the residuary powers vesting in these units" (All India Congress Committee Resolution, Bombay, August 8, 1942).

కాని ఆనాడు బ్రిటిష్ గవర్నమెంటుకు ఇది నచ్చలేదు. పోరాటము జరిగింది. దానిఫలితంగా, ప్రజానీకం యొక్క తిరుగుబాటు ఫలితంగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వములొంగి రాజీకోసము వచ్చింది. ఒక Cabinet Mission ను పంపించింది. వారి ప్రపోజల్సు :

"We recommend that the Constitution should take the following basic form :

1. There should be a Union of India, embracing both British India and the States which should deal with the following subjects: foreign affairs, defence, and communications; and should have the powers necessary to raise the finances required for the above subjects.

2. x x x

3. All subjects other than the Union subjects and all residuary powers should vest in the provinces.

(Statement by the Cabinet Mission to India and His Excellency the Viceroy, page 4—1946).

దానికి కాంగ్రెసు ఏమి చెప్పినదో చూద్దాము. కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు పెథిక్ లారెన్సుకు 28-4-1946 న వ్రాసిన ఉత్తరములో ఈ విధముగా ఉన్నది :

"In any event, it would be wholly wrong to compel a Province to function against its own wish. While we agree to the Provinces having full powers in regard to all remaining subjects as well as the residuary powers, we have also stated that it should be open to any Province to exercise its option to have more common subjects with the Federal Union.

(Letter from the President of the Congress to Lord Pethick-Lawrence, dated 28th April, 1946).

తరువాత 12-5-1946 కాంగ్రెసు కొన్ని సూచనలు చేసింది :

2. "The Constituent Assembly shall draw up a constitution for the Federal union. This shall consist of an All India Federal Government and Legislature dealing with Foreign Affairs, Defence, Communications, Fundamental Rights, Currency, Customs and Planning as well as such other subjects as, on closer scrutiny may be found to be intimately allied to them.

x x x x

3. All the remaining powers shall vest in the Provinces or Units." (Points suggested on behalf of the Congress as a Basis for agreement, 12th May 1946).

కనుక ఈ రోజున ఉన్నది ఫెడరల్ ప్రభుత్వమే. ఇండియన్ యూనియన్ అన్నప్పుడు మన రాజ్యాంగం ఫెడరల్ విధానమే. ఇది నేను చెప్పడమే కాకుండ మూడురోజుల క్రిందట మన రాష్ట్రపతి రాజేంద్రప్రసాద్, అమెరికన్ ప్రెసిడెంట్ వచ్చినప్పుడు మనది ఫెడరేషన్ అని స్పష్టంగా చెప్పారు. తర్వాత, సంతానంగారు ఈనాటి ఫెడరల్ రాజ్యాంగంలో ఉన్న చిక్కుల గురించి కొంత చెప్పారు. ఫెడరల్ రాజ్యాంగం అంగుపన్నముగాని వారు ఏమి చెప్పారంటే :

" x x There is reason to fear that the recent trends towards operating the Indian Constitution as if it were unitary while preserving the federal formalities, are doing great harm to the country and undermining the respect to the Constitution which is essential for political stability and growth...."

The practical unification of the country for policy and finance on account of planning has not resulted in strengthening All-India patriotism. On the contrary, it has given rise to bitter rivalries and extravagant demands. Mr. Mahajan vaguely refers to the problem of language. He did not explain how he would deal with it and whether he would continue English as the official language of the unitary state of India he has advocated. If, for that purpose, he had insisted on the retention of that language as the medium of instruction in all Universities, he would have to face a combined revolt of all the linguistic communities. (India's constitution and its Critics by C. Santhanam, Hindu dated November 11, 1959).

సంతానంగారు "Indian constitution and its critics" అనే వ్యాసం 11-11-1959 న వ్రాస్తూ విమర్శించారు. మహాజన్ అనే ఆయన పెద్ద ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఆయన పుట్టినది యూనిటరీ ప్రభుత్వములో. ప్రజలతో సన్నిహిత సబంధంలేక దూరముగా కూర్చొని, cabinet లో పని చేశారు జడ్జీగా గొప్పవాడు కావచ్చునుగాని రాజకీయ పరిణామాలను అర్థము చేసుకొనలేదని చెప్పవలసివస్తుంది. ఆయన చెప్పినదానికి జవాబు యిస్తూ సంతానంగారు చెప్పారు. దానిలో ఉన్నదే కాకుండ పూర్తిగా అమలుజరపాలని చెప్పారు దీనిని యింకా వివరంగా రత్నస్వామిగారు ఇలా చెప్పారు:

"Far from saving the unity of India centralisation would imperil it towards the point of destroying it. A large country like India, covering more than one million square miles, with a population of more than 350 millions, speaking different languages in different large regions and professing different religions, canot be ruled from one single centre. Even despotic governments like that of the Turks, as Burke reminded us had to rule their far-flung territories with a light rein; much more is it the case with democratic Governments. For together with unity they have to ensure liberty. Decentralised Government is the very essence of democratic Government."

మన ముఖ్యమంత్రిగారు డిసెంట్రలైజేషన్ కావాలన్నారు గనుక, ఆ డిసెంట్రలైజ్డ్ గవర్నమెంట్ నేను కోరుతున్నాను.

"True republicanism, said Lord Acton, is the principle of self-government on the whole and in all parts; in an extensive country it can prevail only by the

union of several independent countries in a single confederacy; or in other words a great democracy must either sacrifice self-government to unity or preserve it by federalism".

(The Constitution and Unity of India, by Prof. M. Ruthnaswamy, The Hindu, dated November 20, 1959).

అందువల్ల మనం ఫెడరల్ స్టేట్ క్రిందనే ఉండవలసివస్తుంది.

"...And even for the prosperity which Mr. Mahajan thinks cannot be attained in India under the present Constitution, autonomy of the States encourages enterprise, competition which in the case of peoples as of individuals is the high road to prosperity. A centralised administration, warned De Toqueville, the great authority on democratic Government, 'tends to enervate the nations in which it operates by incessantly diminishing public spirit; such administration succeeds in crystalysing at a given moment or at a given point all the disposable resources of the people; it impairs the renewal of these resources; it may ensure victory in the hour of strife but it gradually releases the sinews of strength; it may help admirably the transiet greatness of a man, but it cannot ensure the durable prosperity of a nation."

అందువల్ల ఆటోక్రాటిక్ గవర్నమెంట్ గాని, యూనిటరీ గవర్నమెంట్ గాని ఉన్నట్లయితే, దేశం అభివృద్ధిలోకి రావటానికి అవకాశము లేదు. మన దేశానికి నిన్న వచ్చినటువంటి అతిథి తన దేశానికి, మన దేశానికి ఉన్న పోలిక చెప్పుకొన్నాడు. ఐసెన్‌హోవర్ సెంట్రల్ పార్లమెంటరీ హాలులో, మొన్న ఇచ్చిన ఉపన్యాసములో ఇలా అన్నారు.

"—You and we from our first days have sought, by national policy. the expansion of democracy. You and we, peopled by many strains and races speaking many tongues, worshipping in many ways, have each achieved national strength out of diversity.

Unity in diversity and prosperity in diversity is our aim."

అందువల్ల మనము డైవర్సిటీలో ఉన్నాము. డీసెంట్రలైజేషన్ కావాలని కోరుతున్న మన ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రప్రభుత్వంలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీకి అధిపతిగా వెషుతున్నారు. డీసెంట్రలైజేషన్‌ను అమలుజరుపుతున్న

మన ముఖ్యమంత్రిగారు సెంటర్‌లో అధికారంలో ఉన్న పార్టీకి అధిపతిగా అక్కడ ఉన్నవారిని ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ చేసి, ఆ డిసెంట్రలైజేషన్‌ను అమలుజరపటానికి ప్రయత్నంచేయాలి. సంతానంగారు థీరిటికల్‌గా చెప్పినదానిని సంజీవరెడ్డిగారు మన రాష్ట్రంలో ప్రాక్టికల్‌గా చేసిచూపించారు. ఇవాళ ఉన్నటువంటి సెంట్రలైజేషన్ వల్ల ప్లానింగ్ సక్రమంగా అమలుజరగటానికి ఇబ్బందిగా ఉంది. అమెరికావారు తమ కాన్‌స్టిట్యూషన్ తయారుచేసుకొన్నప్పుడు, వారికి ప్లానింగ్ లేదు. సంజీవరెడ్డిగారు ప్లానింగ్ కూడ ఒక భాగం అని చెప్పలేదు. అది ఉండకూడదని వారి ఉద్దేశ్యము కాదు. అందుచేత, వారు చెప్పిన పాయింట్స్‌కు నేను ఎక్కువగా కలిపినదిది :

"I suggest that the Central Government decentralise powers to the States retaining for themselves Defence, Foreign Affairs, Planning, Communications, and Finance."

అమెరికా రిపబ్లిక్‌గా ఏర్పడినపుడు, వాళ్ళకు ప్లానింగ్ లేదు. అంతా లేజెఫెయిరీ (laissez faire) మీద నడిచిపోయింది. ఇవాళకూడ అదే నడపాలంటున్నారు. కాని మన ఇండియా రాజ్యాంగం ఉద్దేశ్యము అది కాదు. మన రాజ్యాంగ ప్రాతిపదిక అది కాదు రాజ్యాంగాన్ని అమలుజరుపుతున్న మనంకూడ అదికాదు చేస్తున్నది. మనం చేస్తున్నది ప్లాన్డ్ ఎకానమి. ప్లాన్‌డ్ డెవలప్‌మెంటు కావాలంటున్నాము. మనం సెంటర్ నుండి పూర్తిగా విడిపోవాలని కోరటములేదు. ద్రవిడకజగంవారు కోరినట్లు కోరుతున్నామని అంటారనే భయంతోటి, ప్రజావాహినికి ఎమరు జవాబు చెప్పటంకొరకు సరిపోదు. ప్లానింగ్, ఫైనాన్సు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ఇచ్చినపుడు మొత్తం ఇండియా అభివృద్ధికి అవసరమైన ప్లానింగును వారు చేస్తారు. శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు కోరినట్లుగానే రాష్ట్రాలకు నిర్ణయమైనటువంటి ప్లానింగు ఆయా రాష్ట్రాలు అమలుజరుపుకొనేటటువంటి అవకాశాలు ఉండాలనేది నా ప్రధాన పాయింటు. మనం ఆంధ్రరాష్ట్రం కోరినప్పుడు శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఒకమాట చెప్పారు. "ప్రత్యేక రాష్ట్రాలు ఇచ్చినట్లయితే, యూనిటీ ఆఫ్ ఇండియా పోతుందనీ భయపడుతున్నారు. కాని, నేను చెప్పేదేమిటంటే— ప్రత్యేక రాష్ట్రాలు ఇవ్వకపోతేనే యూనిటీ ఆఫ్ ఇండియా పోతుంది" అని వారు చెప్పారు. శ్రీ అరవిందఘోష్ 1947 లో ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కాన్వొకేషనుకు మెసేజ్ పంపిస్తూ ఇలా అన్నారు :

"There is one problem facing the country which concerns us nearly and to this I shall now turn and

deal with it, however inadequately, the demand for the reconstruction of the artificial British-made Presidencies and provinces into natural divisions forming a new system, new and yet founded on the principle of diversity in unity attempted by ancient India. India, shut into a separate existence by the Himalayas and the occean, has always been the home of a peculiar people with characteristics of its own distinct civilisation, way of life, way of the spirit, a separate culture, arts, building of society. It has absorbed all that has entered into it, put upon all the Indian stamp, welded the most diverse elements into its fundamental unity. But it has also been throughout a congeries of diverse peoples, lands, kingdoms and, in earlier times, republics also, diverse races, sub-nations with a marked character of their own, developing different brands of forms of civilisation and culture, many schools of art and architecture which yet succeeded in fitting into the general Indian type of civilisation and culture. India's history throughout has been marked by a tendency, a constant effort to unite all this diversity of elements into a single political whole under a central imperial rule so that India might be politically as well as culturally one. Even after a rift had been created by the irruption of the Mohammedan peoples with their very different religion and social structure there continued a constant effort of politcal unification and there was a tendency towards a mingling of cultures and their mutual influence on each other; even some heroic attempts were made to discover or create a common religion built out of these two apparently irreconcilable faiths and here too there were mutual influences. But throughout Indian's history the political unity was never entirely attained and for this there were several causes first, vastness of space and insufficiency of communications preventing the drawing close of all these different peoples, secondly, the method used which was the military domination by one people or one imperial dynasty over the rest of the country which led to a succession of empires, none of them permanent, lastly, the absence of any will to crush out of existence all these different kingdoms and fuse together these different peoples and force them into a single substance and a single shape. Then came the

British Empire in India which recast the whole country into artificial provinces made for its own convenience, disregarding the principle of division into regional peoples but not abolishing that division. For there had grown up out of the original elements a natural system of subnation with different languages, literatures and other traditions of their own, the four Dravidian peoples, Bengal, Maharashtra, Gujarat, Punjab, Sind, Assam, Orissa, Nepal the Hindi-speaking people of the North, Rajputana and Behar. British rule with its provincial administration did not unite these people but did impose upon them the habit of a common type of administration, a closer intercommunication through the English language and by the education it gave, there was created a more diffused and more militant form of patriotism, the desire for liberation and the need of unity in the struggle to achieve that liberation. A sufficient fighting unity was brought about to win freedom, but freedom obtained did not carry with it a complete union of the country. On the contrary, India was deliberately split on the basis of the two-nation theory into Paktstan and Hindustan with the deadly consequences which we know.

In taking over the administration from Britain we had inevitably to follow the line of least resistance and proceed on the basis of the artificial British-made provinces, at least for the time; this provisional arrangement now threatens to become permanent at least in the main and some see an advantage in this permanence. For they think it will help the unification of the country and save us from the necessity of preserving regional sub-nations which in the past kept a country from an entire and thorough-going unification and uniformity. In a rigorous unification they see the only true union, a single nation with a standardised and uniform administration, language, letarature, culture, art, education,—all carried on through the agency of one national tongue. How far such a conception can be carried out in the future one cannot forecast, but at present it is obviously impracticable, and it is doubtful if it is for India truly desirable. The ancient diversities of the country carried in them great advantages as well as drawbacks. By these differences the country was made the home of

many living and pulsating centres of life, art, cultures, a richly and brilliantly coloured diversity in unity; all was not drawn up into a few provincial capitals or an imperial metropolis, other towns and regions remaining subordinated and indistinctive or even culturally asleep; the whole nation lived with a full life in its many parts and this increased enormously the creative energy of the whole. *There is no possibility any longer that this diversety will endange or diminish the unity of India.* Those vast spaces which kept her people from closeness and a full interplay have been abolished in their separating effect by the march of science and the swiftness of the means of communication. *The idea of federation and a complete machinery for its perfect working have been discovered and will be at full work. Above all, the spirit of patriotic unity has been too firmly established in the people to be easily effaced or diminished, and it would be more endangered by refusing to allow the natural play of life of the sub-nations.* The congress itself in the days before liberation came had pledged itself to the formation of linguistic provinces and to follow it out, if not immediately, yet as early as may conveniently be, might well be considered the wisest course. India's national life will then be founded on her natural strength and the principle of unity in diversity which has always been normal to her and its fulfilment the fundamental course of her being and its very nature. *the Many in the One*, would place her on the sure foundation of her Swabhava and Swadharma.

This development might well be regarded as the inevitable trend of her future. For the Dravidian regional peoples are demanding their separate right to a self-governing existence; Mahafashtra expects a similar concession and this would mean a similar development in Gujart and then the British made Presidency of Madras and Bombay would have disappeared. The old Bengal Presidency had already been split up and orissa, Bihar and Assam are now self-governing regional peoples. A merger of the Hindi speaking part of the Central Provinces and the U. P. would complete the process. An annulment of the partition of India might modify but would not materially

alter this result of the general tendency. *A union of States and regional peoples would again be the form of a United India.*

అంతా యదార్థంగా, దూరదృష్టితో, దివ్యదృష్టితో వారు చెప్పారా— అన్నట్లుగా, ఇవాళ జరుగుతున్నది. చాలామందికిమన స్టేట్స్ వయబుల్ అవుతాయా కాదా అనే అనుమానం ఉండేది. సెకండ్ ఫైనాన్సు కమీషనుకు అధ్యక్షుడుగా ఉన్నటువంటి సంతానంగారు "One of the great advantages of the recent re-organisation of the federal units in the country is that on the whole the country has been divided into large viable States." అన్నారు.

మన ఆంధ్రరాష్ట్రము వయబుల్ స్టేటు. ఇవాళ బొంబాయి రాష్ట్రాన్ని రెండుగా విభజించాలంటున్నారు. అందుకు మేము సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌ను అభినందిస్తున్నాము. రేపు ఏర్పడబోయే ఆ రెండు రాష్ట్రాలుకూడా వయబుల్ స్టేట్స్ అవుతాయి. భారతదేశములో ఉన్నటువంటి యూనిట్స్ అన్నీ స్వయం సమృద్ధంగా నిలవగలిగినవే. అందువల్ల స్వయంసమృద్ధంగా నిలవగలిగిన రాష్ట్రాలు తమయొక్క పరిపాలనా విధానమును తాము అమలుజరుపుకొనుటకు ప్రయత్నించినపుడే, నిజమైన డెమాక్రసీని అమలుజరుపుకొన్నట్లు అవుతుంది. అదే డెమాక్రటిక్ డిసెంట్రలైజేషన్ అవుతుంది. కేంద్రప్రభుత్వం సెంట్రల్ ప్లానింగ్ అంతా అమలుజరుపుతున్నది. కాని ఎగ్జిక్యూషన్ విషయంవచ్చేటప్పటికి, పీపుల్ ఇన్షియేటివ్ తగ్గుతున్నది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ సెక్రటేరియట్‌లో కూడ రెడ్‌టేపిజమ్ ఎక్కువగా ఉన్నది. ఈ లోపాలన్నీ సర్దుకోవటానికి రాష్ట్రాలకు అధికారాలు ఎక్కువ ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది. ఇండియా మొత్తానికి సంబంధించిన ప్లానింగ్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ తీసుకోవచ్చును. అది సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు ఉండితీరాలని కూడ చెబుతున్నాను. లేకపోతే ఇండియా అభివృద్ధి కాదు. ఇండియా రక్షణకొరకు "డిఫెన్స్" సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ చేతిలో ఉండాలి. ఫారెన్ ఎఫయిర్స్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ చేతిలో ఉండాలి. సోవియట్ యూనియన్ కాన్‌స్టిట్యూషనులో "వాలంటరీ యూనిట్" అని చెప్పినందువల్ల దానిని నేను ఇక్కడ ఉదహరించలేదు. వాలంటరీ 'యూనిట్‌గా స్టేట్స్ ఉండాలనటం మంచిదికాదు. మనం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌నుండి విడిపోయి బయటికి పోయే ప్రయత్నంమాత్రం చేయకూడదు. మనం యింతవరకు రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలు అమలు జరిపాము. మూడవ పంచవర్షప్రణాళిక అమలు జరుపబోతున్నాము. రెండవ పంచవర్షప్రణాళికక్రింద జరగవలసినంత పని జరగలేదనేది ప్రతివారు ఒప్పుకొంటారు. దానికి ప్రధానకారణం ఏమిటి? పీపుల్‌లో

రావలసినంత ఇనీషియేటివ్ రాలేదు. దానిని పూర్తిగా అమలుజరిపే అవకాశాలు రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు లేకుండాపోతున్నాయి. పంచవర్ష ప్రణాళికను పూర్తిగా అమలుజరిపే అవకాశాలు రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు ఇవ్వాలని చెబుతున్నాను. మనం ఈ విషయాన్ని ఇదివరకే ఒప్పుకొన్నాము. 1931 లో all parties convention లో ఒప్పుకున్నాము. ఆగస్టు రిజల్యూషన్‌లో ఒప్పుకొన్నాము. 1946 ఎన్నికల ప్రణాళికలో కాంగ్రెసు ప్రకటించింది. (Manifesto-1946) క్రిప్స్ ప్రపోజల్స్ మీకు నేను ఉదహరించలేదు. "ఇండియాలో రాష్ట్రాలన్నీ కలవవచ్చు; అవసరమైతే విడిపోవచ్చు" అని ఆయన చెప్పారు. కాని అది మన కోరిక కాదు. అందువల్ల క్రిప్స్ ప్రపోజల్స్‌ను నేను ఇక్కడ మెన్షన్ చేయలేదు. మన రాజ్యాంగాన్ని సక్రమంగా, జయప్రదంగా అమలు జరుపుకోవాలంటే, స్టేట్సుకు చెందినవన్నీ అంతా చాల మార్పుచేయవలసి ఉన్నది. అని మన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ చెప్పారు. ఇంకా ఎక్కువ అధికారాలు రాష్ట్రాలకు ఇస్తే బాగుంటుంది. మన రాష్ట్రాలు జిల్లాబోర్డులు అయిపోయినవా ?— అని మనం అనుకొంటూఉన్నాము. ఆ విధంగా చెబుతున్నానంటే — నేను కాన్‌స్టిట్యూషన్‌ను కించపర్చటం కాదు.

కీ. శే. కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఒక మాట చెప్పారు— "ఆంధ్రరాష్ట్రం ఇస్తే ఇండియాకు స్వరాజ్యం వచ్చినతరువాతకూడ గట్టిపునాదులమీద ఆంధ్రరాష్ట్రం ఉంటుంది" అని వారు చెప్పారు. వారు ఆనాడు చెప్పింది, యీనాడు నిజము అయినది. మన రాష్ట్రంలో మనమధ్య అనేక డిఫరెన్స్ ఆఫ్ ఒపీనియన్స్ ఉన్నవి. మనలోమనకు తగాదాలు ఉన్నవి. కాని మనమందరం ఆంధ్రరాష్ట్రం అభివృద్ధికొరకు వెనక్కుతగ్గకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇకముందుకూడ ప్రయత్నం చేస్తాము ; చేసితీరతాము. ఆంధ్ర రాష్ట్రంకొరకు ప్రాణాలు అర్పిస్తాముకూడ. ఈనాడు మహారాష్ట్రులుకూడ తమయొక్క హక్కులకొరకు పోట్లాడుతున్నారు. వారికి ప్రత్యేకరాష్ట్రం రాబోతున్నది. ఈ భాషవాది— అని తమకు స్వరాష్ట్రం వచ్చినపుడే అనుకోగలరు. రాష్ట్రములకు ఎక్కువ అధికారాలకు ఇస్తే, రాష్ట్రములలోని ప్రజలలో ఎక్కువ ఇనీషియేటివ్ కలగటానికి అవకాశం ఉంది. మనం పీపుల్‌లో ఇనీషియేటివ్ డెవలప్ చేయవలసిన అవసరము ఉన్నది. నేను యీ తీర్మానాన్ని చాలా జాగ్రత్తగా వ్రాశానని అనుకొంటున్నాను. నేను ప్రవేశపెట్టిన యీ తీర్మానము మళ్ళీ చదివి వినిపిస్తాను—

"This Assembly recommends to the Government to impress upon the Government of India to amend the Constitution so as to confine Foreign affairs, Defence,

Communications, Planning and Finances to the Centre and to greatly enlarge the State list to ensure democratic decentralisation."

పైగా మన Constitution లో వున్న చిక్కేమంటే—ఆర్టికల్ 348 లో హక్కులన్నింటినీ కేంద్రమునకే యిచ్చివేశారు. వారియిష్టంవచ్చినట్లు వ్రాసుకొని అమలు జరుపుకోనవచ్చును. కాని యిది న్యాయమా! మన ప్రభుత్వం decentralisation కు చట్టంతెచ్చినదీ, ఎలక్షన్సులో అనేక పేచీలు వచ్చినని అది వేరేసంగతి. ఎక్కువ అధికారాలు ప్రజలకుయిచ్చి వారిచే వుత్సాహంగా పనిచేయించాలి. ఎన్నికల ఉపన్యాసములలో నేనా విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పాను. ఎన్నికలలో చూపిస్తున్న ఉత్సాహమే దేశ నిర్మాణ కార్యక్రమములలో ప్రతిఫలించనివ్వండి. అప్పుడే ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్ని రంగాలలో జయప్రదం అవుతుంది.

యస్. కె. డే గారు చెప్పారు. "Andhra is not only alphabetically first but is advancing rapidly in Community Development." అని. అంతేగాక planning లో కూడ మనం first అని శ్రీ నెహ్రూ చెప్పారు. ప్లానింగులోను, కమ్యూనిటీ డెవలప్మెంటు లోను first అని పిలుచుకుంటున్న, రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి అయిన, dynamic personality అనిపించుకుంటున్న, నెహ్రూకు ఆప్తమిత్రుడుగా, దేశంలోని తదితర రాష్ట్రాల మంత్రులకు ఆదర్శప్రాయుడైన మనిషి తనయొక్క experience ద్వారా ఏమి చెప్పారంటే—'decenrlalisation కేంద్రంనుండి రావాలి' అని, ఉన్న పరిస్థితిని అనుభవంతో మేళవించి చెప్పారాయన Theoritical గా సంతానం గారు చెప్పారు. Practical experience తో మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు.

ఎన్ని విషయాలలో ఏకీభవించకపోయినా యీ విషయంలోమాత్రం శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారితో ఏకీభవిస్తున్నామని, నూటికి నూరుపాళ్ళు వారి అభిప్రాయాన్ని అంగీకరిస్తున్నామని చెబుతున్నాను. ఆ అభిప్రాయాన్ని భారత దేశానికి మన రాష్ట్రంద్వారా తెలుపవలయునని కోర్కెతోనే నేని resolution తీసుకొచ్చాను. కనుక సంజీవరెడ్డిగారిని నేను వ్యక్తిగతంగా కోరేదేమంటే 'అయ్యా, మీరు యిక్కడనుండి వెళ్ళినతరువాత యీ ప్రధాన సిద్ధాంతాన్ని మీ మొదటి అడ్రెసులో తెలుపండి. దానికొరకు చివరంటా ప్రయత్నించండి.' అని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో మేమంతా వారి వెంటవున్నాం. ఒకే అభిప్రాయంతోవున్నాం అని చెబుతున్నాను. ఈతీర్మానం ప్రభుత్వంమీద బైండింగ్ కాదు. గవర్నమెంటు ఏవిషయాన్ని వెలిబుచ్చిందో దానినే ముక్తకంఠంతో

మేము చాటుతున్నాం. కనుక ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తూ ఈ తీర్మానాన్ని సభఎదుట పెట్టి నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

***श्री वी. रामचन्द्र राव** (आसफ़ नगर) : अध्यक्षजी। श्री गोपाल कृष्णय्याजी द्वारा प्रतिपादित प्रस्ताव का मैं विरोध करता हूँ। इस प्रस्ताव के मुख्य अंश चार है। पहला अंश है: To amend the constitution, दूसरा अंश है: so as to confine foreign affairs, defence, communications, planning and finances to the centre; तीसरा अंश है: and to greatly enlarge the state list; और चौथा अंश है: to ensure democratic decentralisation. यह चौथा अंश शायद इस प्रस्ताव को लाने के मकसद को प्रदर्शित करता है। पहले अंश के द्वारा श्री गोपाल कृष्णय्याजी ने हाउस से यह मांग की है कि यह हाउस हमारी गवर्नमेंट से इसरार करे कि वह केन्द्रीय सरकार को कांस्टिट्यूशन में कुछ तब्दीलियां या अमेंडमेंट या परिवर्तन लाने पर मजबूर करे। अगर हमारा हाउस गवर्नमेंट को इस तरह का रिकमेन्डेशन देने के लिये तैयार होजाये तो इसका मतलब यह होगा कि हमारे संविधान के पार्ट ११ को पूरा तबदील करदिया जाये। इसके साथ संविधान में जो यूनियन लिस्ट और शेड्यूल ७ में जो कनकरेंट लिस्ट है उसमें भी परिवर्तन लाना पड़ेगा। इस प्रस्ताव में जो दूसरा अंश है उसमें यह आशा प्रदर्शित की गई है कि केन्द्र के तहत डिफेन्स, प्लेनिंग, कम्युनिकेशन और फ़ारन अफ़ेर्स रहेंगे। यहाँ यह सवाल करना चाहता हूँ कि जिस समय आजाद हैदराबाद का नारा बलन्द किया गया था उसके जरये इन तीन या चार चीजों के सिवा कोई और चीज नहीं मांगी गई थी। उस वक्त सारा भारत इसके विरुद्ध अड़ा रहा। उसकी जो दशा हुई उसके संबंध में मुझे कुछ कहकर आपका अधिक समय लेने की जरूरत महसूस नहीं होती। मुझे यह आज ही हमारे श्री वाविलाल गोपाल कृष्णय्या जी के जरये मालूम हुआ कि श्रीमान संजीव रेड्डी भी जो यहाँ के चीफ़ मिनिस्टर हैं इस प्रस्ताव के समर्थन में हैं। अगर मुझे यह पहले ही मालूम होता तो मैं इसपर एक और तरह से रीएक्ट (react) होता। लेकिन यह बदकिसमती की बात है कि आंध्र प्रदेश जैसे बड़े राष्ट्र या स्टेट के मुख्य मंत्री होते हुये उन्हों ने इस तरह के अभिप्राय वियक्त किये। यह ऐसे अभिप्राय है जिन्हें मैं समझता हूँ कि देश का विभाजन उस समय नहीं हुआ जब कि पाकिस्तान बना बल्कि देश का विभजन आज होने जारहा है। यह और भी खतरे की बात है कि हमारे संजीव रेड्डी साहब आज न सिर्फ यहाँ के मुख्य मंत्री हैं बल्कि वह कांग्रेस जैसी बड़ी संस्था के सदर बनने जारहे हैं। अगर वहाँ जाकर भी वह ऐसे ही अभिप्राय व्यक्त करते रहेंगे तो हमे डर है कि हमारा देश एक नहीं अनेकों टुकड़ों में बटजायेगा। उस वक्त शायद हैदराबाद के निवासी यह देखते हुये कि आंध्र प्रान्त के लोगों और आंध्र के मुख्य मंत्री के ऐसे विचार है यह नहीं चाहेंगे कि हम आंध्र प्रान्त के अन्दर रहें। और एक अलग स्टेट बनाने के लिये इस तरह की मांग पेश करेंगे। आज मैं इस प्रस्ताव का बहुत ही तीव्र रूपसे विरोध करता हूँ। मैं यह नहीं समझता कि श्री वाविलाल गोपाल कृष्णय्या का मकसद यहां पर कोई आजाद आंध्र प्रदेश का निर्माण करना है। और न वह ऐसा चाहते हैं। बल्कि उनका मकसद बहुत ही

पवित्र है। वह यह चाहते हैं कि डेमोक्रेटिक डीसेन्ट्रलाइज़ेशन के प्रिन्सिपल को अपनाते हुये हम सेन्टर के पावर को कमजोर करें और स्टेट्स के पावर्स को बढायें। यह मकसद सचमुच ठीक है। मगर हम जानते है कि जब कोई चीज अति होजाती है तो उसका नुकसान शुरू होजाता है। मैं यह महसूस करता हूँ कि उनका प्रस्ताव डेमोक्रेटिक डीसेन्ट्रलाइजेशन को रेडिकुलस लेन्थ तक लेकर गया है। अगर डेमोक्रेटिक डीसेन्ट्रलाइजेशन का यह मकसद है कि आमनीय जनता को राज्य शासन या सुशासन में पारटिसिपेट करने का मोका प्रदान करें तो यह बहुत ही अच्छी चीज है। और मै समझता हूँ कि हमारी सरकार ने जो डेमोक्रेटिक डीसेन्ट्रलाइजेशन का प्लान प्रतिपादन किया और जिसको कार्यान्वित किया है उसका मकसद भी यही है। लेकिन जैसा कि मैं ने पंचायत समितियों के बिल पर यहाँ विचार होते समय अपने विचारों को व्यक्त किया था अच्छा होता कि पंचायत समितियाँ जो डेमोक्रेटिक डीसेन्ट्रलाइजेशन के प्रिन्सपल के तहत बनती है वह उसी प्रिन्सपल की हद तक सीमित रहते। उनकी महत्वाकांक्षा बढ़कर अगर वह यह महसूस करने लगजाये कि हम सर्व स्वतंत्र बनगये है तो हमारे देश का वही हाल होगा जो एक समय हमारे उत्तर भारत का हुआ था। मैं आपकी दृष्टि उस समय की ओर आकर्षित करना चाहता हूँ जब हमारे यहाँ उत्तर भारत में मौर्य वंश और उससे पहले का काल था। उस समय हमारे उत्तर भारत में कई छोटे छोटे रिपब्लिक स्टेट्स थे। और जिनका शासन बहुत अच्छा माना जाता था। यह बडे बडे इतिहासकारों का कथन है। लेकिन उसका परिनाम क्या हुआ इतिहास खुद उसका साक्षी है। इतिहास यह बतलाती है कि जब रिपब्लिक स्टेट्स की तादाद बढ़ गई और वह नित्यप्रति सर्व स्वतंत्र बनते गये तो उनपर बाहर से आक्रमण हुआ। हर एक अपनी हदतक देखता रहा। दूसरे पर जो आपत्ति आती उसपर कभी दृष्टि नहीं गई। जिसके परिनाम स्वरूप सारा उत्तर भारत बाहर वालों के हाथ में चला गया। उस वक्त चन्द्रगुप्त मौर्य ने यह महसूस किया कि क्या ही अच्छा होता कि सारा भारत एक ही छत्र आधिपति के अधीन आजाता। उन्हों ने इसके लिये प्रयत्न किया। और उसमें वह सफ़ल भी रहे। आज हम खुशकिसमती से यह देखते हैं कि हमारे पास एक केन्द्रीय सरकार है जो सर्व शक्तिमान है। यह सही है कि हमने अपने लिये एक फ़ेडरल कान्स्टीट्युशन बनाया है। और श्री वाविलाल गोपाल कृष्णय्या जी यह जानते हैं कि यह फ़ेडूल स्टेट्स एडमिनिस्ट्रेटिव कन्ट्रोल के लिये ही बने हैं, न कि किसी ऐसी बुनयाद पर जो दूसरे मुलकों के ताल्लुक से कही जासकती है। दूसरे स्टेट्स में कहीं राज्यों की स्वतंत्रता उन्हें एक ही सूत्र में बांधने के लिये छीनी गई उन्हें एक ही केन्द्र एक ही सरकार के तहत लाया गया। और उन्हें वालेन्ट्री यूनियन की सुविधा दीगई। लेकिन हमारे हाँ जो स्टेट्स हैं वह एक यूनिटरी टाइप आफ़ गवर्नमेंट के तहत हैं और वकतन फवकतन उनकी रूपरेखा बनती गई है। और आज हम उस रूप को बदलने की कोशिश करें तो यह हमारे लिये एक बुरा दिन होगा मैं यह कहने के लिये तैयार हूँ। श्री वाविलाल गोपाल कृष्णय्या जी ने जसटिस महाजन के विचारों को कुछ दूसरे बयानों के साथ पढ़कर उनपर खंडनात्मक ढंग से अपने विचार प्रदर्शित किये। यह सही है कि जसटिस महाजन सुप्रीम कोर्ट के

चीफ़ जसटिस थे। जुडीशरी उनका क्षेत्र था। उनके संबन्ध में यह कहा गया कि उनका कभी भी जनता से सम्पर्क नहीं रहा इसलिये उन्हों ने अन्य आभारी बात आपके सम्मुख रखी है। लेकिन मैं यह कहना चाहता हूँ कि जसटिस महाजन एक जूडिशरी के आदमी रहते हुए भी उनका पबलिक के साथ उतना ही संबन्ध था जितना कि इस ऐसेम्बली के किसी सदस्य का जनता के साथ होसकता है। वह आर्य समाज के बडे अच्छे नेता थे। उन्हों ने पब्लिक सर्विस भी की है। उन्हों ने युनिटरी गवर्नमेंठ के संबंध में जो विचार रखे हैं उनपर ज़रूर ध्यान देना चाहिये। क्या ही अच्छा होता अगर केन्द्रीय सरकार उन विचारों को लेकर वैसी ही अच्छी हुकूमत स्थापित करने की कोशिश करती। लेकिन फिर भी मैं यह महसूस करता हूँ कि हमारा जो भी संविधान है उसके अंतरगत हमारे राज्यों को थोढी बहुत प्राविनशल एटानमी प्राप्त है। और यह प्राविनशल एटानमी काफी है। और मेरे विचार में इसी हदतक उसका स्वरूप रहे तो अच्छा रहेगा। इससे आगे बढ़कर अगर हम यह कहें कि हमें सब ही मामलों में स्वतंत्र करदीजिये, डिफेन्स, कम्युनिकेशन, फ़ारन अफेर्स, फाइनांस, प्लानिंग, इन सब चीजों को हमारे अधीन करदो तो वह देश के लिए विघातक होगा। मैं आज इस ऐसे बली के द्वारा इस विचार को प्रगट करता हूँ। और सभा से प्रार्थना करता हूँ कि इसपर ध्यान दें। श्रीमान वाविलाल गोपालकृष्णय्या जी ने जो बहुत ही विद्वत्तापूर्न ढंग से अपने विचार हाउस के सामने रखने की कोशिश की है मुझे उनकी विद्वत्ता के ताल्लुक से कुछ कहना नहीं हैं। मैं केवल इतना ही कहूँगा कि उनके विचार गलत हैं। मैं उनका विरोध करता हूँ।

*శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: అధ్యక్షా, శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును బలపరుస్తూ కొన్నివిషయాలు చెప్పదల చాను ఈ తీర్మానంపై నా అభిప్రాయాలను చెప్పేముందు కేంద్రప్రభుత్వంలో భారీపరిశ్రమల శాఖామంత్రిగాఉన్న శ్రీ మనుభాయ్ షాగారు చెప్పిన వాక్య మును చదివి వినిపించుచున్నాను. కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలు నడిచేతీరు, వీటికిఉన్న అధికారాలనుబట్టి వారు యీవిధంగా చెప్పారు.

In a recent speech delivered in the Harold Laski Institute of Political Science in Ahamadabad, the Union Minister for Industries Manubhai Shah is reported to have said that the trend towards increasing concentration of power, authority and functions in the Union Government was detrimental to the interests of both people and the Government. The Centre is becoming a steam-roller and the States appear to be in a pitiable position, he is reported to have stated.

వారు బాగా అనుభవంతో చెప్పిన విషయం యిది. ఇది అనేక సంద ర్భాలలో మనమంతా గ్రహించేసంగతేకూడ. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభు త్వానికి autonomy ఉన్నదని చెప్పినప్పటికీ ఆ autonomy ఆచరణలో కేవలం నామమాత్రంగానే ఉంటున్నది.

ఆర్థికంగాగాని, చట్టరీత్యాగాని, 'భవతి భిక్షాందేహి'అని కేంద్రప్రభుత్వం దగ్గరకు పరుగెత్తకుండా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ ఒక్క విషయంలో కూడ కార్యక్రమమును నిర్వహించడానికి వీలులేదని, అనేక చిక్కు లున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న చిన్న విషయాలకు కూడ Centre పై ఆధారపడవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. మన జాతీయపోరాట ఉద్యమ రోజులనుంచి కూడ మనకు ఫెడరల్ రాజ్యాంగవిధానమే కావాలని కోరినాము. 1946 వ సంవత్సరంలో లార్డ్ వేవెల్ గారికి అజాద్‌గారిచ్చిన మెమోరాండంలో కూడ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి defence, finance, communications, foreign affairs- ఇవి ప్రధానంగా ఉండాలని చెప్పారు. కాని యీ నాడు దానికి వ్యతిరేకంగా ప్రత్యక్షంగానో-పరోక్షంగానో ఏదో ఒక రకంగా అధికారాలన్నీ కూడ కేంద్రం చేతిలోనే దఖలు పడినట్లు మనం చూస్తున్నాము.

చట్టాలు చేసే కార్యక్రమాన్ని మూడు విభాగాలు చేస్తున్నారు: అవి (1) Union List (2) State List (3) Concurrent List. Concurrent list అని తోకలాంటిది చేర్చడంవల్లనే ప్రమాదమంతా వస్తున్నది. కేంద్రానికి కొన్ని subjects మీద చట్టాలు చేసే అధికారం అలాఉండగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చట్టాలు చేసినప్పుడు Concurrent List సాకుతో రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అన్ని subjects మీద కేంద్రం జోక్యం కలుగజేసుకోడానికి రాజ్యాంగంలో అవకాశం పొందుపరిచారు. State List లోని subjects మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చట్టాలు చేస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క agent గా ఉన్న గవర్నరు గారు వాటిని ప్రెసిడెంటుగారి యనుమతికి reserve చేయడం, వారు assent ఇవ్వడం జరుగుతోంది వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు మున్నగునవి State List లో ఉన్నాయి వీటిమీద కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏదో ఒక రూపంలో essential గా జోక్యం కలుగచేసుకోటానికి అవకాశం ఉండడంవల్ల గవర్నరు గారు ప్రెశిడెంటుగారి అనుమతికి పంపడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలోని ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన రాష్ట్ర శాసనసభ్యులు, తమ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన subjects మీద చట్టాలు చేసుకుంటేకూడ, ప్రెసిడెంటుగారి సమ్మతిలేనిదే అవి pass కానటువంటి పరిస్థితి యీనాడు ఉన్నది. కేంద్రంలోను, రాష్ట్రాలలోను, ఒకేపార్టీకి చెందిన ప్రభుత్వాలు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు చిక్కులు అంతర్గతంగా ఉన్నప్పటికీ బయటకు కనపడకపోవచ్చును. కాని, కేంద్రంలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం, రాష్ట్రంలో కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వంఉన్నప్పుడు యీ Concurrent List యొక్క ప్రభావం పూర్తిగా ద్యోతకమవుతుంది. కేరళ గవర్నమెంటు pass చేసిన అనేక చట్టాలు ప్రెశిడెంటుగారి అనుమతికి పంపబడడం, వాటి పర్యవసానం మనకు తెలుసు. నేను ఇప్పుడు ఆ చట్టాల merit లోకి వెళ్ళడంలేదు. కేంద్రం

లోను, రాష్ట్రాలలోను, వివిధపార్టీలు అధికారంలో ఉండుటకు అవకాశం ఉన్నది. అటువంటప్పుడు రాష్ట్రప్రభుత్వం చేసుకున్న బిల్లులను కేంద్రం అంగీకరించకపోతే అవి చట్టంకాకుండా పోవడం మంచిదికాదు. అయితే యీ 10, 12 సంవత్సరాలనుంచీ ఎక్కడైనా వ్యతిరేకంగా జరిగిందాఅంటే ఒక పార్టీ ప్రభుత్వం కేంద్ర రాష్ట్రస్థాయిలలో ఉన్నప్పుడు వ్యతిరేకపరిస్థితి ఉత్పన్నం కాకపోవచ్చు. ఉన్నా బయటకు తీయకపోవచ్చును. కాని వేరువేరు పార్టీల ప్రభుత్వాలున్నప్పుడు రాష్ట్ర అసెంబ్లీకి దఖలు చేసిన హక్కును essential గా కేంద్రప్రభుత్వం చేతిలోకి తీసుకోవడం న్యాయంకాదు. వివాదగ్రస్థమైన విషయాలేమీ నేను చెప్పడంలేదు. ఒక ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాలు మంచివా, చెడ్డవా అనే విషయం నేను చెప్పడంలేదు. వేరువేరు పార్టీలు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వంయొక్క అనుమతి కావాలంటే ఇబ్బందులు కలుగుతాయి. అందువల్ల State subject మీద కేంద్రంయొక్క control ఉండకూడదనేది ప్రధానోద్దేశం.

ఇప్పుడు మన అసెంబ్లీలోజరిగే కార్యక్రమమునుబట్టి మన అనుభవమును బట్టి చూస్తే కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించి సహాయం చేస్తేనేగాని మనం ఏకార్యక్రమమును జరుపుకొనలేకపోతున్నాము. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక, రెండవ ప్రణాళికలలో అట్లాగే జరిగింది. రాబోయే మూడవ ప్రణాళికలో కూడ కేంద్రం అంగీకరించకపోతే ఏ విషయంలో కూడ ఆచరణలో ముందుకు పోలేమని మనకు స్పష్టంగా అవగాహన అవుతున్నది.

ఈ విషయమై మనుభాయిషాగారొక వాక్యం చెప్పారు. He who pays the piper will call the tune.' అన్నారు. Pay చేసిన వాడు చెప్పినవిధంగా tune ఉంటుందని ఆయన స్పష్టంగా చెప్పారు. ప్రతి సంవత్సరం మనం అమలుపరిచే ప్రణాళికకు కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి తీసుకోవలసి ఉంటుంది. కేంద్రం సబ్జక్ట్సుకు సంబంధించి మాత్రమే మనము కనుక్కోవటంలేదు. రాష్ట్ర సబ్జక్టుకు సంబంధించిన వ్యవహారాలలో కూడా ఏ ప్రాజక్టుకు సంబంధించిన వ్యవహారమైనాసరే, కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు ప్లానింగ్ కమిషన్ దగ్గరకు అక్కడ ఉండే వివిధ డిపార్టుమెంటుల దగ్గరకు వెళ్ళవలసి ఉంటుంది. వారి అనుమతిని పొందవలసి ఉంటుంది. రాజ్యాంగంలో ఏమి వ్రాయబడిఉన్నా రాష్ట్రాలకు autonomy నామమాత్రమే అయిపోయి స్వతంత్రంగా ఏ చిన్నస్కీమును రాష్ట్రం అమలు జరుపలేని స్థితి వచ్చింది. రాష్ట్ర ఆర్థికస్థితి ఏ విధంగా ఉన్నదో మనకు తెలుసును. మన ఆదాయం routine ఖర్చుకు మాత్రమే సరిపోయేటట్లున్నది. ఏ అభివృద్ధి ప్రణాళికను అమలు జరుపుదామని అనుకున్నా కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి

డబ్బు రావలసి ఉన్నది. 1951-52 వ సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన డబ్బు రాష్ట్రప్రభుత్వం మొత్తం ఖర్చుచేసే డబ్బులో 29% ఉండేది. ఈరోజున రిజర్వు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా వారిచ్చిన లెక్కలనుబట్టి చూస్తే 1958-59 వ సంవత్సరంలో మనం ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బులో 54% కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి వస్తున్నది. వారు చెప్పిన అభివృద్ధి ప్రణాళికను అమలు చేయాలి; వారు వద్దని చెప్పిన ప్రాజెక్టును మానివేయాలి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టునే తీసుకుంటే మనం పూర్తి ప్రాజెక్టు రెండుదశలలో నిర్మాణం చేయాలని చెబుతున్నాము. కాని కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఒకేదశలో సగము ప్రాజెక్టును మాత్రమే నిర్మిస్తామంటూరు. రెండవదశ అవసరము లేదంటున్నారు. State list లో ఉన్న విషయాలైనాసరే కేంద్రప్రభుత్వంతోను అక్కడి వివిధశాఖలతోను ప్లానింగు కమిషన్‌తోను సంప్రదించి వాటి అంగీకారాన్ని పొందితేనే తప్ప ఒక్క అడుగు ముందుకుపోలేము. కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి వచ్చే డబ్బు కూడా ఒకరకంగా రాదు. కొన్నిగ్రాంటులు రూపంగా వస్తాయి. Social education అని ఒకభాగం. World Health Organization కు సంబంధించి కొంతడబ్బు వస్తుంది. Community Development క్రింద కొన్నిగ్రాంటులు వస్తాయి. ఎక్సైజ్ క్రింద కొన్ని వస్తాయి. ఇట్లా రకరకాలుగా కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడి డబ్బు వస్తూంటుంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బు ఇచ్చిన తరువాత, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, శాసనసభ తమ అవసరాలనుబట్టి వీలునుబట్టి ఖర్చుపెట్టడానికి వీలులేదు. ఇరిగేషన్ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన విషయమే అయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు. భాక్రానంగల్‌డామ్, దామోదర్‌వాలీ ప్రాజెక్టులాంటివి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇష్టమైన పక్షంలో కేంద్రమే తీసుకుని కేంద్ర ప్రాజెక్టులుగా నిర్మించవచ్చును. ఇష్టంలేని పక్షంలో నాగార్జునసాగర్ వంటి ప్రాజెక్టులను కేంద్ర ప్రాజెక్టులుగా తీసుకొనకపోవచ్చును. ఈ విధంగా కేంద్రం ఇష్టానిష్టాలను బట్టి జరుగుతూ ఉంటుంది. ఏ ప్రణాళికను తీసుకుందామని అనుకున్నా, తమకు సంబంధించిన వ్యవహారాలలోకూడా రాష్ట్రాలకు చొరవలేకుండా పోతున్నది, రాజ్యాంగము ఎట్లావున్నా ఆచరణలో ఉన్న పరిస్థితి ఇది.

ఇక I. C. S., I. A. S. మొదలైన All India Services విషయం తీసుకుందాము. ఈ administrative staff అంతా links క్రింద ఉంటుంది. ఈ cadres కు అపాయింటు చేసేవారు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు; serve చేసేది రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన జీతాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారి కివ్వాలి, తగ్గించాలనుకున్నా తగ్గించడానికి వీలులేదు. వారి ప్రమోషన్లు, confirmations యూనియన్ సర్వీస్ కమిషన్ చేతుల్లో ఉంటాయి. రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు. అత్తదగ్గరకుపోతేనేకాని ఈ కోడలిని మందలించే అధికారంలేదు. కేంద్రంలోను, రాష్ట్రంలోను ఒకేపార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు అంతగా కష్టం లేకపోయినా ఈరకమైన చిక్కు నగ్నంగా బైటకు వస్తున్నది. I. A. S. మొదలైన cadres ఉండకూడదని నా అభిప్రాయంకాదు. అవసరమైతే కేంద్రప్రభుత్వం అటువంటి cadre ను ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చును. కేంద్ర సర్వీసెస్ ఉన్నట్లే రాష్ట్ర సర్వీసెస్ ఉండాలి. రాష్ట్ర సర్వీసెస్‌లోనుంచి ఏదో ఒక ప్రపోర్షన్‌లో కేంద్ర సర్వీసెస్‌కు వెడుతూండవచ్చును. అధికారం ఒకచోట అమలు జరపడం ఒకచోట పెత్తనం ఒకచోట, డబ్బు ఇచ్చేవారు మరొకరు. ఈ రకమైన విధానంవల్ల రాజ్యాంగంలో పొందుపరచిన మేరకైనా రాష్ట్రములకు autonomy లేకుండాపోతున్నది. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి తీర్మానంవల్ల రాజ్యాంగం తల్లక్రిందులు కాదు. రాజ్యాంగాన్ని అందరమూ గౌరవిస్తున్నాము. ప్రణాళికల ద్వారా ఆర్థికాభ్యుదయాన్ని సాధించాలని మనం అనుకుంటున్నప్పుడు, ఏఏ levels లో ఖర్చుచేస్తున్నామో, అక్కడనే చొరవ, control ఉండడం అవసరం. అపుడే పనులు చురుకుగా జరుగుతాయి. మనం ఎన్ని చట్టాలు చేస్తున్నా కేంద్రం నుంచి 'తీర్థం' వస్తేనేకాని ఏపని ప్రారంభించడానికి వీలులేదు. ఈ తీర్మానాన్ని చాల soft గా గోపాలకృష్ణయ్యగారు వ్రాశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారిని ప్రార్థిస్తున్నాము. వారు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారికి నచ్చచెప్పాలి అంటూ వ్రాశారు. పార్లమెంటులో కాంగ్రెసుపార్టీ ఆమోదించిన తరువాతనే పార్లమెంటులోనికి సవరణబిల్లు వస్తుంది. Uniformity of the Plan ఉండాలనడంలో తప్పు ఏమీలేదు. ప్రతి చిన్న విషయానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్దకు వెళ్ళవలసి వస్తోంది. భోజనానికి కూర్చున్న తరువాత ఒకరు social welfare కు వడ్డిస్తారు; మరొకరు ఇరిగేషన్‌కు వడ్డిస్తారు. ఏ వి. టి. కృష్ణమాచారిగారో కృష్ణా పెన్నారు కావాలంటారు. నాగార్జునసాగర్ వద్దని అంటారు. దానిపై శతకోటి కాగితాలు పంపితేనేగాని ఆయన అనుగ్రహంరాదు. State list లో ఉన్న subjects విషయంలోనైన, చొరవ states కు ఉండాలనే అప్పుడే ఆచరణలో state autonomy కొంత ఫలప్రదం అవుతుందని అభిప్రాయపడుతూ ఈ తీర్మానాన్ని ప్రభుత్వంవారు అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం - రిజర్వుడు): అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని అంగీకరించి కేంద్రానికి పంపడం చాల సబబుగా ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని ప్రభుత్వం గట్టిగా సిఫార్సుచేసి కేంద్రంలో ఫలితాలు వచ్చేవిధంగా ప్రయత్నిస్తారని నేను నమ్ముతున్నాను. వ్యవసాయానికి సంబంధించినవీ, ఇతరములైనవి, ఎంత చిన్నస్కీములైనా కేంద్రప్రభుత్వ అనుమతికోసం పంపవలసి వస్తున్నది. కేంద్రప్రభుత్వానికి ఆమోదానికై పంపిన స్కీములు సకాలంలో రాకపోవడం, ఏ మార్చినెలాఖరుకో రావడంవల్ల మనం

ఖర్చుపెట్టుకోలేకపోవడం జరుగుచున్నది. ఇది మన అనుభవం, ఖర్చు కాక పోవడంతో డబ్బు lapse కావడం, మరుసటిసంవత్సరం మరల స్కీములను పంపడం—ఈవిధంగా జరుగుతోంది. కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు జరుగుతున్న సంప్రదింపులవల్ల చాలా కాలవ్యవధి పడుతున్నది. రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన వ్యవహారాలలో కేంద్రం విస్తృతంగా కలుగజేసుకోవడం తగ్గించుకొని రాష్ట్రాలకు అధికారం వదిలితే మనం ఇప్పటికంటె ఎక్కువగా అభివృద్ధిని సాధించడానికి వీలుఅవుతుంది.

కాని యీ విధముగా జరగడానికి వీలులేకుండా పోయింది. ఈ స్కీము లకు వచ్చిన డబ్బుకూడా మనం ఖర్చుపెట్టలేకుండా పోతున్నాము. దీని దృష్ట్యా కనీసం యిటువంటివన్నీకూడా కేంద్రం రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు సంక్రమింపచేస్తే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సక్రమంగా జరగడానికి వీలవుతుంది. ఇదేవిధముగా మనకు కేంద్రం loans ను subsidies ను యిస్తున్నది. మన రాష్ట్రంనుండి Income tax, మైకాకు సంబంధించిన పన్ను, కేంద్రానికి వెళ్ళుతుంది. వారు tax వసూలు చేసుకోవడము, అత్యావసరముగా మనకు కావలసివచ్చినప్పుడు వారిని loans కోరడము జరుగుతున్నది. మనవాళ్ళు tax వేసి మరల loans కోసం వాళ్ళదగ్గరకు పరుగెత్తడము, loans సకాలములో అందకుండా పోవడము జరుగుతున్నది. దీనిదృష్ట్యా ఈ తీర్మానం అత్యవసరం. ప్లానింగులో గాని, వైద్యంలో గాని, వ్యవసాయంలో గాని ఇంకా ఎన్నో విషయాలలో ఈ తీర్మానం ఉపయోగకరంగా ఉంటుందిని నేను గట్టిగా నమ్ముతున్నాను మన ముఖ్యమంత్రిగారైన సంజీవరెడ్డిగారు ఇక్కడినుంచి ఢిల్లీకి వెళ్లుతున్నారు. ఈ తీర్మానం దృష్ట్యా కేంద్రాన్ని impress చేసి మన రాష్ట్రానికి కావలసిన సదుపాయములు కలుగజేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఒక విషయం చెప్పారు. ఈమధ్య 'హిందూ' లో పడిన వారి ఉపన్యాసములో అనుభవరీత్యా ఉన్నదానిని స్పష్టముగా చెప్పారు. ఏ చిన్న విషయానికైనా ఢిల్లీకి వెళ్ళవలసిన పరిస్థితి ఉందని చూస్తున్నాము. ఢిల్లీకి దగ్గరగాఉన్న రాష్ట్రాలవారు సంపాదించుకునే డబ్బు, స్కీములు ఢిల్లీకి దూరముగా ఉన్న దక్షిణాది రాష్ట్రాలు పొందలేకపోతున్నాయి అనేది పత్రికలద్వారా చూస్తూనే ఉన్నాము. మన అనుభవములో కూడా కనబడు తున్నది. దానిదృష్ట్యా యీ తీర్మానం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఆహార సమస్య తీసుకోండి. ఆహారం పంచిపెట్టడములో గాని, ఆహారధాన్యాలకు ధరలను నిర్ణయించడంలోగాని రాష్ట్రప్రభుత్వం స్వతంత్రించి వ్యవహరించ డానికి కేంద్రంతో ఉన్న 'link' ప్రతిబంధకంగా ఉండడం అనుభవరీత్యా చూస్తున్నాం. కేంద్రంలో ఉన్న ఉద్యోగస్థులు మన రాష్ట్రంనుంచి depart-

mental గా గాని direct recruitment ద్వారాగాని పోయినవారు చాలా తక్కువని లెక్కలు తీసుకుంటే కనబడుతుంది. Central Secretariat లో మన ఆంధ్రరాష్ట్రపు contribution చాలా తక్కువని చెప్పవలసి వస్తుంది. ఈ విధముగా అక్కడ మనకు పలుకుబడి తక్కువగా ఉన్నందువల్ల, మనం ఢిల్లీకి దూరంగా ఉన్నందువల్ల యిది జరుగుతున్నదని నేను భావిస్తున్నాను. అంతేకాక పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగములలో ఉన్నవారు, Ambassodors మొదలగువారు, పలుకుబడికలవారు మన రాష్ట్రంనుంచి ఉన్నారా ? అంటే వారు కనబడడము లేదు. Department ద్వారా సిఫార్సుచేసి తీసుకున్న I. A. S. ఉద్యోగులుగాని direct recruitment లో గాని I. A. S. ఉద్యోగులు మన రాష్ట్రంవారు తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు. I. A. S. recruitment లో పరీక్షల విషయం మనమంతా చూస్తున్నాం. అది పోనీయండి సిఫార్సులద్వారా తీసుకున్నవారిలో కూడా మన రాష్ట్రంనుండి సిఫార్సుచేసిన list లో I.A.S వారి సంఖ్య అల్పముగా కనబడుతుందని స్పష్టంగా చూస్తున్నాం. కేంద్ర సలహాసంఘాలలో కూడా మన representation చాలా తక్కువగా కనబడుతుంది. దీని విషయంలో మన ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధ తీసుకొని యీ తీర్మానముపంపితే పార్లమెంటులో ఉన్న మన సభ్యులు ప్రయత్నంచేస్తే కొంత లాభం కలుగుతుందని ఖచ్చితంగా భావిస్తున్నాను. అంతమాత్రమే కాకుండా చిన్నచిన్న విషయాలలో కూడా మన రాష్ట్రంలో డబ్బు చాలడంలేదని కేంద్రానికి పరుగెత్తడము చూస్తున్నాము. కొన్ని విషయాలలో కేంద్రం మనచేతనే పని చేయించుకుంటూ దానికి డబ్బు యివ్వకుండ రాష్ట్రాలచేతనే ఖర్చు పెట్టిస్తున్నది. Agency లోని షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సు, షెడ్యూల్డు కాస్ట్సు గురించి అయేఖర్చు కేంద్రమే భరించాలని, రాజ్యాంగములో స్పష్టముగా ఉంది. మొన్న మొన్నటివరకు యీ బాధ్యతను రాష్ట్ర ప్రభుత్వముపైననే ఉంచారు. కాని మన రాష్ట్రంతరఫున అప్పుడప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వముపై impress చేసిన తరువాత యీమధ్య షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సుకోసము గ్రాంటులు యివ్వడము జరిగింది. తరువాత రైల్వేల విషయం చెప్పదలచాను. రైల్వేలలో యిప్పుడున్న యిబ్బందులను గురించి కాదు, రైల్వేలు కేంద్రానివి కాబట్టి రైల్వే పోలీసుల జీతాలను కేంద్రమే భరించాలి. రాష్ట్రపోలీసులు రైల్వేలలో డ్యూటి చేస్తున్నా వారి జీతాలకయ్యే ఖర్చుకూడా రాష్ట్రప్రభుత్వమే భరిస్తున్నది. దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వము భరించవలసిన విధి ఉన్నది. మైకా విదేశాలకు ఎక్కువగా పోవడం దానివల్ల డబ్బు దొరకడం జరుగుతున్నది. దానిలో రావలసిన quotaకు గాని, మైకా వర్కర్లకు కావలసిన వైద్యసౌకర్యములు మొదలగు కనీస సౌకర్యములు కలుగజేయడానికి గాని కేంద్రప్రభుత్వం పట్టించుకోవడంలేదు. మన రాష్ట్రప్రభుత్వము మన సభ్యులు కేంద్రప్రభుత్వమును గట్టిగా అడగడం జరిగింది.

దానివల్ల మైకా వర్కర్లకు వైద్యసహాయం యితర సహాయములు చేయడం జరిగింది. మైకా వర్కర్లకు క్షయ అనే వ్యాధి వస్తుంది. దీనికోసం వారికి ఆసుపత్రులలో beds ఏర్పాటు చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. రాష్ట్రప్రభుత్వము కాని, Mica Advisory Committee, కేంద్ర నేయబోతున్న Advisory Board Medical Board లను సంప్రదించి ఏర్పాటు చేయడానికి చాలా ఆలస్యము జరుగుతున్నది. మైకామీద వచ్చే లక్షలాది డబ్బు కేంద్రానికి వెళ్ళడం జరుగుతున్నది. మైకాకు సంబంధించి పనిచేసే మైకా గుమాస్తాలకు, ఇన్‌స్పెక్టర్లకు యిచ్చే జీతాలను కేంద్రమే భరించవలసిన విధి ఉన్నది. లాభాలన్నీ కేంద్రమే పొందుతున్నది, మన రాష్ట్రప్రభుత్వమే బాధ్యత తీసుకొని జీతాలు మనమే పెట్టుకోడం సంభవిస్తున్నది. వీటన్నిటి దృష్ట్యా కేంద్రప్రభుత్వము విస్తృతముగా మన రాష్ట్రానికి అధికారాలు యిచ్చి చేయవలసిన దానికిబదులు వారు భరించవలసిన అనేక బాధ్యతలను కూడా రాష్ట్రంమీద ఉంచడం సంభవిస్తున్నది. తప్పకుండా యీ తీర్మానాన్ని అందరూ సమర్థించి ప్రభుత్వమువారు దీనిని కేంద్రానికి పంపించి దీనిద్వారా మన రాష్ట్రంలో అభివృద్ధికి దోహదము చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను.

***Sri Vasudeva Krishnaji Naik (Sultan Bazaar) :**

Madam ; I am supporting the resolution moved by hon. Sri Vavilala Gopalakrishnayya. The resolution has been not only cautiously worded but a balanced view has been taken when this resolution was framed. I am surprised to note how this could be oppossed on the strength that we are having some Azad Government slogan of the erstwhile Hyderabad State, when Lord Mountbatten was there and when a document was to be signed on a dotted line. The progress that we have now made is perfectly different. I fail to understand how my hon. friend, Sri V. Ramachandra Rao could not make out the spirit behind it.

We have never said, or the resolution does not say that Centre is not to be there, the State is not to be Federal or the Centre has to take up only these four items and none else. What I would stress upon is this. How did the National movement begin? Let me take him back to the movement of partition of Bengal, let me take him back to movements of the various States when they fought for their own development. What did Andhra and what did Maharashtra fight for? They thought that whatever was required by them, they

should gain for themselves. But they did not concentrate upon only restricting to their own province or State. They said "while fighting for our own development, we want the development of the whole of Bharat i.e. India." They concentrated more on the development of India, while at the same time saying that language, status, social reforms, planning features, etc. should be allowed to be developed by themselves. So, before having Swarajya or before having independence, every State fought for its own development. But keeping the National movement in view, could we not do so similarly now? We want our own planning. We want our own States to develop on our own lines, on our own methods, and on our own methods of administration. I think if my hon. friend Sri V. Ramachandra Rao had noted well, that is the only thing there that we want, namely, "we want to develop on our own lines, please allow us to develop, while keeping to yourselves all the powers of communications, planning, finance and whatever is said in the resolution here". While planning is given what is left over? While planning is left to the Centre, could it be said that anything is yet to be taken over from the Centre? While we have given them such a wide scope of keeping every thing to themselves, could we not ask "Please allow us to administer ourselves"?

I am surprised how hon. Sri V. Ramachandra Rao has understood our hon. Chief Minister when he said that for small things or forgetting small items sanctioned they have to go to Delhi once and again. That was the intention behind what the hon. Chief Minister had spoken. I am not translating him but I am sure I have understood him in that line. The object behind his speech was that while every bit of planning was given to the Centre and when the plans were completely drafted and approved, why for every administrative sanction, send it to the Planning Department again and try to get the matters delayed. That is not the way in which my hon. friend Sri Ramachandra Rao has understood him when he said that there was something like an Azad Hyderbad Slogan seen in this.

Sri V. Ramachandra Rao: For the information of hon. Sri Vasudeva Naik........

Sri Vasudeva Krishnaji Naik : I am not yielding, Madam. Let me finish. Otherwise I would divert myself to something else.

The resolution moved by hon. Sri Vavilala Gopalakrishnayya tells us that after having seen for ten years the administrative delays, to avoid these delays, to avoid red-tapism, to avoid all obstacles that might have been placed in the progress of the States or the growth of the States, we should ask that some powers should be retained with the Centre and other powers should be given to the States.

Therefore, I feel that the resolution has been very wisely phrased, has been very orderly in manner and has been worded with due concentration of thought and feeling. I feel we shall be one in giving our wise vote or give our all support to the resolution and see that the States are developed on the same lines as before the National Development movement. I feel the Resolution is necessary and essential and I hope every hon. Member would give his or her approval to it.

श्री वि. रामचन्द्र राव : अध्यक्षा ताज्जुब है!

Temporary Chairman : (Smt. T. Lakshmikanthamma) : No, it is not necessary to give any explanation.

*శ్రీ నాగినేని వెంకయ్య (అద్దంకి): అధ్యక్షా, ఈ సమస్య చాల ప్రధానమైనది. పరిపాలన కేవలము ప్రజల క్షేమముకొరకు ఉద్దేశింపబడినది. కాని అది ఉద్యోగులకొరకుగాని, ప్రభుత్వములో ఉండాలని అనుకొనేవారికిగాని నిర్ణయింపబడలేదు. ప్రజల అవసరాలు తీర్చిదిద్దడానికి ప్రభుత్వమనేది అవసరమైవుంది. ప్రభుత్వమనేది రాచరికమునుంచి ప్రజాస్వామికానికి దిగింది. అది ప్రజలకతి సన్నిహితముగా నావడానికి నిరంతరము కృషి జరుగుచున్నది. కేంద్రీకరణ నియంతృత్వము వైపునకు పయనించడము ప్రజలయొక్క సన్నిహితమును కోల్పోయి, వారి అవసరాలు తీరడానికి అవకాశము లేకుండా చేయడమే అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలు తమ అవసరాలను తీర్చుకొనడానికి, ప్రభుత్వ పరిపాలన సాధ్యమయినంతవరకు సన్నిహితము కావలసిన అవసరము లేదా. అవసరమని అందరు అంగీరిస్తున్నదే. ఈ పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఏర్పడటము వికేంద్రీకరణకు సన్నిహితము కావడానికేనని స్పష్టమవుతున్నది. పాలన ప్రజలకు సన్నిహితముగావుంటే ఉపయోగకరముగా వుంటుందా? లేక చెడిపోతుందా అనేది ఆలోచించవలసినవిషయము. పరిపాలన

రాష్ట్రధోరణిలోనికి, కేంద్రధోరణిలోనికి లేక నియంతృత్వానికే పోరాలని కొందరు ఆలోచిస్తూ వుంటారు. పరిపాలన ప్రజలకొరకు ఉద్దేశింపబడినది. పరిపాలనా విధానాన్ని ప్రజలు తెలుసుకోలేక చెడగొట్టుతారనుకొన్నప్పుడు పై వారుమాత్రము చెడగొట్టరా ? ప్రజలు తమ అవసరాలను తాము తెలుసుకోలేకపోతే, ప్రజలకొరకు ఏర్పడినవారు సమగ్రముగా తెలుసుకొనగలుగుతారా? తెలుసుకోలేరనేది స్పష్టము. కేంద్ర ప్రభుత్వము తన ధోరణిలో తాను పోతున్నందువల్ల, ప్రజలు వారి అవసరాలను తీర్చుకొనలేక నిత్యమూ బాధపడుచున్నారు. గ్రామాలలో రోడ్లు లేక ప్రజలు చాల బాధపడుచున్నారు. నదులు దాటడానికి సరియైన వసతులు లేక బాధపడుచున్నారు. రైల్వేస్టేషన్ల వద్ద లక్షలాది రూపాయలు వినియోగించి over bridge లు కడుతున్నారు కాని వాటిని ప్రజలు ఉపయోగించుటలేదు. రైలు పట్టాలను దాటే ప్రజలు ఒకవైపునుంచి మరొక వైపునకు వెడుతున్నారు. ప్రజల నిత్యఅవసరాలను ప్రభుత్వము తీర్చాలి. ఎక్కడో దూరములో వుండి ప్రజల నిత్యఅవసరాలను గురించి ఆలోచించడముచేత వారి నిత్యఅవసరాలు తీరడములేదనేది స్పష్టము. అందువల్ల వారి నిత్యావసరాలు తీరాలంటే, వారు చెడినా, బాగుపడినా ప్రజలకే అవకాశమివ్వాలి. దానికి వికేంద్రీకరణ తప్పనిసరిగా అవసరము. అదీగాక తమ ప్రతినిధులు సరిగా వ్యవహరించకపోతే తిరిగి ఎన్నుకొనే అవకాశం ప్రజలకు ఉంటుంది. అందుచేత తమకు సన్నిహితంగా ఉండే భాష వాడుకలో ఉంటే ఇక్కడ జరిగేలోట్లను మామూలు ప్రజానీకం తెలుసుకొని, తమ వోటును సరిగా వినియోగించుకోటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత పరిపాలన తప్పనిసరిగా వికేంద్రీకరింపబడాలి. అలా వికేంద్రీకరింపబడాలనేది ఆశయంగా ఉండాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఆర్థికంగా చూచినట్లయితే భూమిపన్ను రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసికొంటున్నది. పంటలపై వచ్చే పన్నులను కేంద్రప్రభుత్వం వసూలుచేసుకొంటున్నది. ఎన్నో అవసరాలు ఉండి, డబ్బులేక మనం బాధపడుతుంటే దాదాపు 15 కోట్ల రూపాయలు పొగాకుమీద లభించే ఆదాయపు పన్నును కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకొంటున్నది. కాని ఆ డబ్బు రాష్ట్రప్రభుత్వం అవసరాలకు వినియోగింపబడటంలేదు. కొన్నికొన్ని రకాల పన్నులు తమవేనన్న ధోరణిలో కేంద్రప్రభుత్వం వసూలు చేసుకొంటున్నది. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి, వ్యవసాయానికి కావలసిన వస్తువులు అనేకం ఉన్నాయి. వాటి నిర్మాణానికి ఫ్యాక్టరీలు అవసరం. కాని ఫ్యాక్టరీ నిర్మించుకోవాలంటే కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతి తీసుకోవాలి. అధికాహారోత్పత్తికి అవసరమైనంతే గాక ఇతర ప్రాంతాలకు కూడా సరఫరా చేయగల్గినంత ఎరువును ఆంధ్రరాష్ట్రం ఉత్పత్తి చేస్తున్నది.

కాని ఆ ఫ్యాక్టరీని మనకు ఇవ్వటానికి కేంద్రప్రభుత్వం ఎంత కాలయాపన చేసినదో అందరకు తెలుసు. ఇంకా రైతుకు అవసరమైన సామగ్రిని తయారు చేసి అతనికి అందించవచ్చు. కాని వాటిని తయారు చేయాలంటే కేంద్రం యొక్క అనుమతి లేనిదే చేయలేనిపరిస్థితి నేడుంది. కేంద్రం గ్రాంటులు ఇస్తే తప్ప డబ్బు ఉపయోగించుకోలేని స్థితి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి పట్టటం విచారకరం. అందుచేత ప్రణాళికప్రకారం అధికోత్పత్తిని సాధించటం కష్టంగా ఉంటున్నది. అదీగాక ప్రణాళికను తయారుచేసేముందు ఒక రూపాన్ని తమ దృష్టిలో ఉంచుకొని, నామమాత్రంగా తమ సూచనలను అందజేయమని రాష్ట్రప్రభుత్వాలను కోరటం, తరువాత వారిష్టంవచ్చినట్లు ప్రణాళికను తయారుచేసి, "మీరు అమలు జరుపమని" రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు చెప్పటం జరుగుతున్నది మనం కోరినవి అట్లావుంచి, కనీసం రెండోరకంగా ప్రాధాన్యం ఇచ్చిన అంశాలనైనా అమలుపర్చమని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని శాసించటానికి ఈ విధానంవల్ల అవకాశం కల్గుతుంది. దినదినం తమ అవసరాలు తీర్చుకోవాలనే ఆదుర్దా ప్రజలు తెల్పుతున్నప్పటికీ, మోయలేని భారాలు మోస్తూ అనేక పన్నులు చెల్లిస్తున్నప్పటికి వారి అవసరాలను తీర్చటానికి ప్రభుత్వం కృషిచేయటం లేదు. కృషి చేయాలనే దీక్ష రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఉంటేవుండవచ్చు. తన ఆదాయాన్ని పెంపుచేసుకోవాలన్నా వున్న వసతులు చాల పరిమితంగా ఉన్నాయి. ఆదాయపు పన్నులన్నీ కేంద్రప్రభుత్వం చేతుల్లో ఉండటంవల్ల, వికేంద్రీకరణ లేనందువల్ల పరిపాలనలో ప్రతి అంశంలోకూడా ఎంతో ఆలస్యం జరుగుతున్నది. నేడు ఏ కాగితం నడవాలన్నా ఎంతో కష్టంగా ఉండి పరిపాలన చేసేవారికి, చేయించుకొనేవారికి ఎంతో విసుగును కల్గిస్తున్నది. పరిపాలనను సౌష్టవంగా, తమ అవసరాలకు అనుగుణ్యంగా, అవినీతికరంగా లేకుండా ప్రజలకు దగ్గరగా సన్నిహితంగా ఉండి పరిపాలన సాగించాలంటే ఈ విధానం పునర్నిర్మాణం కానిదే నైతిక బలహీనత సర్దుబాటు కాదు. ఈనాడు ప్రజలలో గల విసుగు, చిరాకు, బాధను పోగొట్టటానికి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఉన్న అవకాశాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం లేకుండా చేస్తున్నది. అందుచేత ప్రజలు తాము సౌఖ్యంగా, సన్నిహితంగా తమ అవసరాలను తీర్చిదిద్దుకోటానికి వారికి ఆ అవకాశం లభింపచేయటానికి అన్ని రంగాలలోను, అన్ని శాఖలలోను పని త్వరితంగా జరగటానికి రాష్ట్రశాసనసభకు, జిల్లాపరిషత్తులకు, సమితులకు అధికారాలను వికేంద్రీకరణ చేయాలనే ఈ సిఫార్సు ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడుతుందని, అప్పుడే మన ఆశయం సాధించబడుతుందని ఆశిస్తూ ఇంతటిలో సెలవు తీసికొంటున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసరావు (తాడేపల్లిగూడెం - రిజర్వుడు) : అధ్యక్షా, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రతిపాదించిన ఈ తీర్మానాన్ని హృదయ

పూర్వకంగా బలపరస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చాలమంది తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు. ఈనాడు మన కార్యక్రమాలలో రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ప్రధాన సమస్యలలో ఎసెంబ్లీ అభిప్రాయంలో కాని, ప్రభుత్వ అభిప్రాయంలో కాని డిపార్టుమెంటుల నుండి వచ్చే సమాధానాలు రావటంలో గాని జాప్యం జరుగుతున్నదన్న విషయం అందరకు తెలిసిందే. ఉదాహరణకు ఇవాళ ఉదయం బుల్‌డోజర్లను సంబంధించి ఒక ప్రశ్న రాగా, బుల్‌డోజర్లు ఎన్ని వున్నాయి ? ఎన్ని పనిచేస్తున్నాయి ? అని అడిగినపుడు విదేశీమారకం కావాలి, వస్తువులు కావాలి, స్పేర్ పార్ట్స్ కావాలి అని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు భారత దేశంలోని ప్రణాళికలో ఆహారోత్పత్తి చాలా ముఖ్యమయినదని, దానికి అన్ని విధాల ప్రెయారిటి ఇవ్వాలని ఆంధ్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు భావిస్తున్నమాట అందరకు తెలుసు విదేశాల నుండి వేలాది టన్నులు దిగుమతి చేసుకోటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆంధ్రదేశంలో దైవ నిర్మితంగా, ప్రకృతి సిద్ధమైన అనేక resources వున్నాయి ఆ resources కు తక్కువ ధనాన్ని ఖర్చుపెడితే బహు తక్కువ సమయంలో బ్రహ్మాండమైన ఆహారోత్పత్తిని సాధించటానికి అవకాశం వున్నది. అలాంటి పరిస్థితిలో ఏ వరద నిరోధక పథకానికి డబ్బు కావాలన్నా డబ్బు లేకుండాఉన్నది. ఎర్రకాలవ పొంగినా, కొల్లేరు పొంగినా డబ్బు కావాలంటే ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే ఆ ప్రాంతాలకు విమానంలో కూడ వెళ్లి చూచి డబ్బు యివ్వాలని అనుకొన్నా, అక్కడ నుంచి తిరిగివచ్చి బ్రహ్మానందరెడ్డి గారిని సంప్రదించినప్పుడు "అదంతా సరేనవ్వా, ఇక్కడ పైసా ఇల్లే" అని చెబితే సంజీవరెడ్డిగారి మనస్సు లోపల ఎంతో బాధ పడుతుంది. కనుక ధన మూలం మిదం జగత్ ; ధనం కావాలి. ఎక్కువభాగం ఆదాయం ఇప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు తీసుకువెళ్తున్నారనే భావం కలిగింది. ఎప్పుడో మనకు యీ realisation వచ్చియుండి మన practical defficulties గురించి ఇటువంటి తీర్మానం చేసిఉండవలసినది. శ్రీ గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఆజన్మ బ్రహ్మచారు లనుకుంటాను. బ్రహ్మచారిగానే ఉండిపోతారనుకుంటున్నాను. ఆయన అనేకరంగాలలో బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతంగా కృషి చేసినవాటన్నింటికంటె ఎక్కువ ప్రాక్టికల్‌గా ఉండి, ఎక్కువమందిని ఆకర్షించి బహు జనాభిప్రాయాన్ని సేకరించి ఏకగ్రీవంగా తీర్మానంచేసి పంపించే భాగ్యం ఆయనకు లభించినది కాబట్టి ఆయనకు వివాహం లేకపోయినా, బిడ్డలు లేకపోయినా ఈ సందర్భంలో ఆయన పేరు శాశ్వతంగా ఉంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

ఇప్పుడు మనం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఆంధ్ర ప్రభుత్వమునకు రావలసిన హక్కుల గురించి స్పష్టంగా చెప్పాలని అనుకుంటున్నాం. అట్లాగే మన

ఆంధ్రప్రభుత్వములోకూడ నోరుకలిగిన, కారుకలిగిన, కొందరుసభ్యులు మంత్రులను కలుసుకొని వారివారి ప్రాంతాలలో అభివృద్ధిపథకాలు అమలు చేయించుకొనడం, కో-ఆపరేటివ్ సొసయిటీసు రిజిస్టరు చేయించుకొనడం, త్వరత్వరగా చేసుకొంటున్నారు. మావంటి నోరులేని, కారులేని సభ్యులు మంత్రులను కలుసుకోవలెనని వచ్చినా కలుసుకొనలేక పోవడం, మంత్రులకు అందజేయవలసిన విషయాలు అందజేయలేక పోవడం జరుగుతుంది. అందువల్ల నోరు, కారు, లేనివారికికూడ న్యాయం జరగాలనే అభిప్రాయంతో వికేంద్రీకరణంచేసి సమితులలో, యీసమితికి ఇంతఖర్చు పెట్టాలనేసిద్ధాంతం అమలులోకి తెస్తున్నారు. ఆచరణలో దీనియొక్క అనుభవం ప్రజలు ఎంతవరకు పొందుతారో చూడవలసి యున్నప్పటికీ ప్రజలందరూ యీవిధానాన్ని హర్షించి సంతోషిస్తున్నారు. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లాపరిషత్తుల కార్యకలాపాల గురించి ప్రజలు చాల హర్షనీయంగా చెప్పుకొంటున్నారు. మనము ఇక్కడ అనేక తీర్మానములు చేసినాము, చట్టములు చేసినాము. కాని అన్నింటికంటె ఎక్కువమందిని ఆకర్షించగలిగినది, ఎక్కువమంది సానుభూతి పొందగలిగినది ఈ వికేంద్రీకరణమునకు సంబంధించిన చట్టమేనని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను అదేవిధముగ కేంద్రప్రభుత్వ విధానములోకూడ రాష్ట్రములకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలలో వికేంద్రీకరణ జరగవలసియున్నది. ఒక్కొక్క రాష్ట్రానికి, అనేక కార్యక్రమాలున్నవి. ఆర్థికంగాగాని, సాంఘికంగాగాని, ఇతరంగాగాని ఏ రాష్ట్రానికిఉన్న పరిమితులకులోబడి ఆరాష్ట్రం కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నది. ఇదిగాక మొత్తం భారతదేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటములో రాష్ట్రాలు పాల్గొని అనేక వీరయోధులు ప్రాణాలను ధారపోశారు. ఇటువంటి సందర్భములో "భారతదేశమంతా **homogeneous body** గా ఉండాలి, దేశరక్షణ అవసరము, రాష్ట్రాలు ఏమీ మాట్లాడకూడదు, రాష్ట్రాల సంగతి మేము ఆలోచించుటలేదా, అన్నిరాష్ట్రాలు కలిస్తేనేకదా—కేంద్రము? మేము ఏదో ఒకరాష్ట్రమును గురించే ఆలోచించుటలేదు, అన్ని రాష్ట్రాల వ్యవహారాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తున్నాము" అని కేంద్రప్రభుత్వమువారు చెప్పవచ్చును. అందులో సందేహములేదు, కాని నేను పదేపదే చెబుతూ ఉంటాను. "ఆకలిగొన్న వాడెరుగు ఆకలిబాధ, సమస్త రుచ్యముల్ పీకకు మెక్కి త్రెవ్వుమని పేల్చెడు వాడెరుగునే ఆకలిబాధ ?" అని రాష్ట్రంలో స్థానికంగాఉన్న అనేక కష్టాలు, అనేకసమస్యలు పరిష్కరించడానికి, ఇక్కడఉన్న ఆర్థికస్థాయి, ప్రజలచైతన్యము, వీటినిబట్టి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కొనసాగించడానికి స్టేటుగవర్నమెంటుకు అవకాశం ఉంటుంది. ఇంకా ఇందాక మిత్రులు చెప్పారు. కేంద్రప్రభుత్వములో రైల్వేడిపార్టుమెంటులోగాని విదేశాలకు రాయబారులను పంపుటలోగాని, విదేశాలకు వెళ్లే డెలిగేషన్సులోగాని మనశాతము

చాలాతక్కువగా ఉన్నదని విజ్ఞులైన తమకు చెప్పనవసరము లేదు. "స్వరాజ్యము నా జన్మహక్కు" అని ప్రతివారు చెబుతున్నారు. అలాగే 'ఆంధ్రరాష్ట్రాభివృద్ధి నా జన్మహక్కు' అని ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జన్మించిన ప్రతివారు చెప్పుకొనుటకు హక్కు ఉన్నది. అలాగే ఆంధ్రరాష్ట్రములో వెనుకబడ్డ మూడుకోటి దీనజనులు హరిజనులు "కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి 1 కోటి రూపాయలు తీసుకురండి, 80 లక్షలు తినండి, 20 లక్షలు యీ బీదవారైన హరిజనులకు గిరిజనులకు అభివృద్ధి కొరకు ఖర్చుపెట్టండి" అని అడిగే హక్కు ఉన్నదని, ఇది communal గా అడగడము కాదని, తమకు తెలుసు. అదే దృక్పథంతో ఈ తీర్మానం తెచ్చారు. దీనిని ఏకగ్రీవంగా అమోదిస్తూ, ఈ తీర్మానానికి సంబంధించినంతవరకు ఎటువంటి కార్యక్రమము నడపవలెనో వివరణచేసి కేంద్రప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పవలసి యున్నది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు త్వరలోనే ఆంధ్రదేశానికేగాక అన్ని రాష్ట్రాలకు సలహా చెప్పడానికి ఉన్నతస్థాయిలోకి వెళ్ళుతున్నారు కాబట్టి ఆ హోదాను పురస్కరించుకొని ఈ విషయాలన్నీ పైవారికి చెప్పి సత్వరంగా యీ తీర్మానానికి తగిన result తెచ్చి యీ ముక్కోటి ఆంధ్రుల అభిమానము చూరగొంటారని ఆశిస్తూ, ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించిన గోపాలకృష్ణయ్యగారిని మరొకసారి అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు (వడమాలపేట): అధ్యక్షా, ఇది చాల ముఖ్యమైన తీర్మానము. ఈ తీర్మానము తెచ్చినందుకు సోదర సభ్యుడు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను.

మన దేశమునకు స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత ఆర్థికస్తోమత మనకు లేక, దేశంలో నలుమూలలా కావలసినటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను జరుపుకొనుటకు వీలైనంత ధనము లేక బాధపడుతున్న సంగతి అందరికీ తెలుసు. మన కాన్స్టిట్యూషనలో ఉండే 7 వ షెడ్యూలులోని లిస్టుచూస్తే కేంద్రానికి ఆదాయంవచ్చే వసతులు ఏవి, స్టేట్సుకు ఉండే వసతులు ఏవి, అనేది చూస్తే ముఖ్యమైన ఆదాయాలు రాగలిగినవి కేంద్రమునకు ఉన్నవనీ, ఖర్చు చేయవలసినవి రాష్ట్రములకు ఉన్నవనీ, స్పష్టంగా కనబడుతున్నవి. కేంద్రానికి ఉన్న లిస్టులో 97 అయిటెమ్సు, స్టేట్సులిస్టులో 66 ఉన్నవి. ఇందులో కేంద్రానికి విశేషంగా డబ్బు సంపాదించి పెట్టేవి కొన్ని మనవి చేస్తాను. రైల్వేస్ ఉన్నవి. వాటిమీద కోటానుకోట్ల ఆదాయం ప్రతిసంవత్సరం పెరుగుతూ పోతున్నది. పోయిన సంవత్సరం 300 కోట్ల పైచిలుకు ఆదాయం వచ్చినది. మన దేశంలో రహదారీ సౌకర్యాలు విశేషంగా పెరిగి, బస్సులు, లారీలు జాస్తీగా పెరుగుతున్నప్పటికీ రైల్వే ఆదాయం తగ్గడము లేదు. ప్రతి సంవత్సరం జాస్తీ అవుతున్నది. (2) ఇన్సూరెన్సు: రెండు సంవత్సరముల

క్రిందటనే ఇన్సూరెన్సు వ్యాపారము మన కేంద్రప్రభుత్వ అధీనమయినది. అందులో కోటానుకోట్లు ఆదాయం వస్తున్నది. (3) ఇన్కంటాక్సు: ఇందులో కూడ కోట్లకొలది ధనము సెంటరుకు వస్తున్నది. అదేవిధంగా కస్టమ్సు, ఎక్సైజు, **Taxes on Estate Duty, Expenditure Duty.** యివన్నీ కొత్తగా వేశారు. ఈవిధంగా డబ్బు సంపాదించే మార్గాలు ఎన్నికలవో వెతికివెతికి కేంద్రప్రభుత్వం ఆదాయాన్ని వృద్ధిచేసుకొంటున్నారు. అంటే ఆ డబ్బునంతా కేంద్రం తమ స్వంతానికి వినియోగిస్తున్నారని కాదు. డబ్బును సేకరించి ఖర్చుపెట్టే అధికారము వారి చేతులలో ఉన్నది.

మన స్టేట్సుకు ఉన్నది. (1) జస్టిస్: దీనిలో ఆదాయం రాదు. న్యాయ పరిపాలన, కోర్ట్సు, చాలవరకు ఖర్చుతో కూడుకొన్నవి. (2) విద్య: ఇందులో కూడ ఖర్చు ఎక్కువే. మన దేశము బాగుపడాలంటే, జ్ఞానాభివృద్ధి కావాలి, అందరూ చదువుకోవాలి. మన రాష్ట్రములో విద్య వృద్ధి చెందుటకు కోట్ల కొలది రూపాయలు కావాలి. మనము విద్యకొరకు కొద్దికొద్దిగా ఖర్చు ఎక్కువచేస్తూ, వచ్చే సంవత్సరము 20 కోట్లవరకు ఖర్చుచేయటానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము. ఈ విద్యకు మనం చాలా డబ్బు ఖర్చు పెట్టవలసి ఉన్నది.

కమ్యూనికేషన్సుకూడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అజ్మాయిషీలో ఉన్నవి. ఏదేశమైనా బాగుపడాలంటే రాకపోకల సౌకర్యాలు ఉండటము చాలా ముఖ్యము. గ్రామాలలో ఏ సౌకర్యాలు కలుగజేయాలన్నా, రోడ్లు చాలా ముఖ్యము. రోడ్లు లేకపోతే గ్రామాలకు పోవటానికి మనము జంకుతాము. రోడ్లు లేకపోతే అధికారులు గ్రామాలకువెళ్ళి అవి ఏస్థితిలో ఉన్నవో తెలుసుకోటానికి సంకోచపడతారు. ప్రతి గ్రామానికి రహదారి లేకపోతే, ఆ గ్రామాలు అభివృద్ధికావటం సాధ్యం కాదనే సంగతి మనకందరకు తెలుసు. కాబట్టి అన్నింటికంటె ముఖ్యమైనవి రహదార్లు. కనుక రహదార్లను అభివృద్ధి పర్చటము చాలా అవసరము. రోడ్లవలన మనకు ఒచ్చే ఒరుంబడి (ఆదాయము) ఏమీ ఉండదు. టోల్‌టాక్సుకూడ మనము తీసివేశాము. కమ్యూనికేషన్సుకు మనము చాలా డబ్బు ఖర్చుపెట్టవలసిన పరిస్థితిలో ఉన్నాము. కమ్యూనికేషన్సుకు చాలా డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది.

వ్యవసాయంలో మనదేశం ఎంత వెనుకబడి ఉన్నదో మనందరికి తెలుసు. ఇతర దేశాలలో వ్యవసాయం ఎంతవృద్ధి చెందిందో, అందులో ఎంతలాభం పొందుతున్నారో, అదికూడ మనకు తెలుసు. కాని మన దేశంలో ఉన్న రైతులు పాతపద్ధతుల మీదనే వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. చెడిపోయిన పాత చెరువుల మీదనే, చిన్నచిన్న కాలవలమీదనే ఆధారపడి వ్యవసాయంచేస్తూ, రైతులు ఎంత కష్టపడుతున్నారో మనకు తెలుసు. మన దేశములో వ్యవసాయము వృద్ధి

కావాలంటే, మొట్టమొదట మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి అన్ని చెరువులు చక్కగా మరమ్మతు కాబడాలి. మన రాష్ట్రములో అన్ని జిల్లాలలో బ్రహ్మాండమైన నదులు లేకపోయినా. అన్నిచోట్లా, అక్కడక్కడ చిన్నచిన్న వాగులు వంకలు ఉన్నవి. వాటికి స్వల్పంగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి డాములు కడితే, కేవలం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి దుర్భర జీవితము గడుపుకొంటున్న అశేష ప్రజానీకానికి చాలా సహకారము చేసినవారము అవుతాము. అందుకుకూడ మనకు హెచ్చుడబ్బు కావలసి ఉన్నది. కోట్లకొలది రూపాయలు కావాలి. అందుకు ఏమి చేయాలి అనే బాధతో మనమందరము ఎంతో కష్టపడుతున్నాము. మనము ఏపన్ను వేసినా, అది భూమిమీద ఆధారపడిని వారిపైన పడుతోంది, మనంవేసే పన్నులన్నీ, స్వల్పవేతనం సంపాయించుకొంటూ, కాలం గడుపుకొంటున్న లేబరర్స్‌పైన, మధ్యతరగతివారిపైన, తక్కువ ఆదాయం గలవారిపైన పడుతున్నవి. మన రాష్ట్రంలో నూటికి 80 మంది వ్యవసాయంమీద ఆధారపడి ఉన్నారు వారిపైన యీ పన్ను పడుతోంది. మన ఆదాయాన్ని ఎలా పెంచుకోవాలి ? అనేది మనకొక సమస్య అయినది ఏ పన్ను వేసినా మనమీదనే పడుతోంది. ఆదాయాన్ని వృద్ధిచేసుకోటానికి వీలయిన పద్దులన్నీ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌వారి ఆధీనంలో ఉన్నవి. వారు మనకేదో కొంత కంట్రిబ్యూషను ఇస్తున్నారు అనుకోండి. మన రాష్ట్రములో వసూలు అవుతున్న ఇన్‌కమ్‌టాక్స్ వారిచేతికి పోవటమేమి ? వారు తిరిగి మనకు ఇవ్వటమేమి. అదేవిధంగా ఎక్సైజ్ కస్టమ్స్‌కూడ. ఏ రాష్ట్రంలో వసూలు చేయవలసిన డబ్బును ఆ రాష్ట్రప్రభుత్వమువారు వసూలుచేసి, అందులో కొంత సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు ఇచ్చే పద్ధతి ఉంటే బాగుంటుంది. మన రాష్ట్రములో డబ్బు వసూలుచేసే అధికారము మనచేతిలో ఉండవలెను ఆ వసూలుచేసిన డబ్బు మనచేతిలో ఉండవలెను. దేశము మొత్తాన్ని కాపాడటానికి, డిఫెన్స్‌కొరకు కేంద్రప్రభుత్వానికి మనము కొంత డబ్బు ఇవ్వాలి ఈ పద్ధతిలో డెమాక్రసీ నడవాలి. అంతేగాని, దేశంలో ఉన్న యావత్తు డబ్బు వారు (సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు) సేకరించుకొని, వారి ఇష్టంవచ్చినట్లు మనకు డబ్బు ఇవ్వటం సరైనపద్ధతికాదు. మన రాష్ట్రములోని ధనాన్ని మనం వసూలు చేయాలి. మనకు కావలసిన ఖర్చులు మనము చేసుకోవలసిఉన్నది. దేశశ్రేయస్సుకు, డిఫెన్స్‌కు మనం సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు కొంత డబ్బు ఇవ్వాలి. అంతేగాని వారిని మనము అడిగే పరిస్థితిలో మనము ఉండకూడదు. మనం ఎగ్రికల్చర్, ఇరిగేషన్‌కు సంబంధించి ఎన్నో బ్రహ్మాండమైన కార్యక్రమాలు అమలు జరుపుకొంటున్నాము కాని మనము ప్రతి విషయానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటువైపుకు చూడవలసి వస్తున్నది. మనం అమలు జరుపదలచుకొన్న కార్యక్రమాలు యీ ప్లానులో తీసుకోబడతాయా, అప్లానులో

తీసుకోబడతాయో అని సెంట్రల్ గవర్నమెంటును అడిగే స్థితిలో ఉన్నాము. మన కార్యక్రమాలు ఏ ప్లానులో అమలుజరుగుతాయో, మనకు తెలియక పోవటము, మనకు కావలసిన డబ్బు అంతా ప్రతిసారి వారిదగ్గరకుపోయి, వారిని అడిగి తెచ్చుకోవటం జరుగుతున్నది. ఈ పద్ధతి మారాలి. వీటిని చేసుకొనే హక్కు, అధికారము మన చేతిలో ఉండాలి. మనకు కావలసిన డబ్బు మనచేతిలో ఉండాలి. అన్ని రాష్ట్రాలవారు కలిసి, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారికి కావలసిన డబ్బు ఇవ్వవచ్చును. ఈ పద్ధతిని అమలులోకి తీసుకువస్తే చాలా బాగుంటుంది. మనం యీ విషయంగురించి అన్నిరాష్ట్రాలవారిని అడిగితే, ఖండితంగా అన్నిరాష్ట్రాలవారు ఒప్పుకొంటారు. ఎవరుకూడ దీనికి ఆక్షేపణ చెప్పరు. ఈ రిజల్యూషన్‌ను మనం ఆమోదించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు పంపాలి. మిగతారాష్ట్రాల ఆమోదమునకు కూడ పంపితే బాగుంటుంది. దీనికి ఎవరు ఆక్షేపణ చెప్పరు. ఈ రిజల్యూషన్‌కు అందరి యొక్క సమ్మతము తీసుకొని, దానిని కొంతవరకు మార్చి, మనయొక్క ఆదాయాన్ని వృద్ధిచేసుకోటానికి అవసరమైన పద్దులను మనకు వచ్చేటట్లుచేస్తే బాగుంటుందని చెబుతూ, యీ రిజల్యూషను తెచ్చినందుకు నా సంతోషాన్ని తెలుపుతున్నాను.

టెంపరరీ ఛైర్మను (శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ) : ఈ రిజల్యూషను వచ్చే నాన్-అఫీషియల్ రోజున తీసుకొందాము. ఇప్పటితో యీ సమావేశము సమాప్తము అయినది. తిరిగి సోమవారం ఉదయం 9 గంటలకు సమావేశము అవుదాము.

(The House, then, adjourned till Nine of the Clock on Monday the 14th December, 1959.)

★